

ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ จังหวัดนครสวรรค์

นายปฐมภูมิ นิธิสมบัติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีประจำสาขาวิชาสารสนเทศ
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

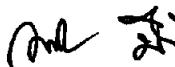
**The Organizational Commitment of Municipal Officers ,
Nakhon Sawan Province**

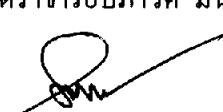
Mr.Patinya Nithisombat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University
2008

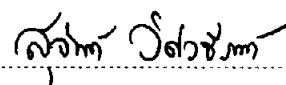
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์
ชื่อและนามสกุล นายปฏิญญา นิธิสมบัติ
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
อาจารย์ที่ปรึกษา
 1. รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต
 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤณณา ประสาสน์วุฒิ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ)

 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤณณา ประสาสน์วุฒิ)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารรัฐกิจ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

 ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิเศษรานนท์)
 วันที่ 26 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

**ชื่อวิทยานิพนธ์ ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์
ผู้วิจัย นายปฏิญญา นิธิสมบัติ ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤตญา
ประสาสน์วุฒิ ปีการศึกษา 2551**

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ (3) ศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

การศึกษารั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมดที่เป็นบุคลากรของเทศบาลนครจังหวัดนครสวรรค์ จำนวนทั้งสิ้น 344 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การทดสอบแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสำคัญของงาน ความสัมพันธ์กับกับเพื่อนร่วมงาน ความพอใจในงาน และการมีส่วนร่วม (3) แนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ องค์การควรแสดงให้เห็นอย่างจริงใจถึงการรับรู้ว่า บุคลากรได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ถูกต้องด้วยความทุ่มเท การปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเสมอภาค การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ของการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมการติดต่อประสานงานและความร่วมมือกันระหว่างสำนัก/กองงานต่างๆ และควรจัดให้บุคลากรได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มเติมความรู้และทักษะจำเป็นซึ่งจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีศักยภาพที่จะเข้ารับตำแหน่งที่สูงขึ้นในองค์กรต่อไป

คำสำคัญ ความผูกพันต่อองค์กร พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

Thesis title: The Organizational Commitment of Municipal Officers, Nakhon Sawan Province

Researcher: Mr. Patinya Nithisombat; **Degree:** Master of Public Administration

Thesis advisors: (1) Papavadee Montriwat, Associate Professor; (2) Krisda Prasartwuth, Assistant Professor; **Academic year:** 2008

ABSTRACT

The objectives of this study were to : (1) study the level of organizational commitment of municipal officers in Nakhon Sawan Province ; (2) study the factors affecting the organizational commitment of municipal officers in Nakhon Sawan Province ; and (3) study the ways to enhance organizational commitment of municipal officers in Nakhon Sawan Province.

This study was a survey research studying whole population of 344 Nakhon Sawan Municipal officers. Instrument used was questionnaire. Statistical tools employed to analyze data collected were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Regression.

Research result revealed that : (1) organizational commitment of municipal officers in Nakhon Sawan Province was at high level ; (2) factors affecting the organizational commitment were job importance, interpersonal relationship, job satisfaction and employees participation, respectively ; and (3) ways to enhance organizational commitment were: the organization should sincerely express its recognition of employees' dedication on their performance, treat them equally, provide them with more opportunities to participate in all steps of the operation to complete the office tasks, encourage and facilitate coordination and cooperation among sections, provide more training to the officers so to add up necessary knowledge and skills which would consequently result in job efficiency, job effectiveness, and also their potentials for higher position in the organization.

Keywords: Organizational Commitment, Municipal Officers, Nakhon Sawan Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เรื่องสมบูรณ์ได้ ก็คือความอนุเคราะห์อย่างดีจาก อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัตร และ รองศาสตราจารย์กฤญา ทีกรุณอบรมสั่ง
สอน ให้คำแนะนำ และถ่ายทอดความรู้การทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จ
สมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ แขนงวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ตลอดจนอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่ทาง
มหาวิทยาลัยเชิญมาให้ความรู้แก่นักศึกษา

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุก
ท่านที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยตลอดเวลาของการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้ที่ตั้งตำรา
เอกสารต่างๆ ที่ผู้วิจัยใช้อ้างอิงในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณนายกเทศมนตรี คณบ
ผู้บริหาร ที่กรุณอนุญาตให้เก็บข้อมูล และพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส ทุกท่านที่ให้
ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณล่าชารันน้ำใจ กำลังใจ และความช่วยเหลือจากพี่ๆ เพื่อนๆ ทุกคน ที่มีให้กัน
ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ด้วยกัน จนทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาไปได้ดี ขอแสดงความนับถือทั้งมวลลงได้
ด้วยค่ะ

สุดท้ายขอขอบพระคุณบิดา นารดา พี่ และน้อง ตลอดจนเพื่อนๆ ทุกท่าน ที่เป็นขวัญ
และกำลังใจ รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยทุกอย่างในการเรียนให้แก่ผู้วิจัย ในระหว่างที่ทำการศึกษาอยู่ใน
สถาบันแห่งนี้ จนสำเร็จการศึกษา

ปฏิญญา นิธิสมบัติ
พฤษจิกายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๐
กิตติกรรมประกาศ	๙
สารบัญตาราง	๙
สารบัญภาพ	๙
บทที่ 1 บทนำ	๑
ที่มาและความสำคัญของปัจจุบัน	๑
วัตถุประสงค์	๓
ขอบเขตการวิจัย	๓
กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔
นิยามศัพท์เฉพาะ	๕
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๘
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความผูกพันต่องค์กร	๘
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกลไนเม้นท์	๑๗
โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครสวนครรช์	๒๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๕
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	๒๘
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๒๘
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๒๙
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๑
การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๑
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๓
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	๓๔
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลปัจจัยด้านงาน	๔๐
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร	๔๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 4 ข้อมูลความผูกพันต่อองค์กร	47
ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน เทบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์	51
ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างเสริมความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน เทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์	55
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปการวิจัย	57
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	73
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ(แบบสอบถาม)	74
ข แบบสอบถาม	76
ค หนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล	85
ประวัติผู้วิจัย	88

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 อัตรากำลังของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์	28
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ	34
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ	34
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านสถานภาพ	35
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับ การศึกษา	35
ตารางที่ 4.5 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระยะเวลา การปฏิบัติงานในองค์กรนี้	36
ตารางที่ 4.6 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านตำแหน่ง งาน	36
ตารางที่ 4.7 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านสำนัก/ กองงานที่ปฏิบัติงาน	37
ตารางที่ 4.8 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอัตราเงิน เดือน(ค่าตอบแทน/สวัสดิการ)	38
ตารางที่ 4.9 สรุปข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม	38
ตารางที่ 4.10 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านงาน (ความพอใจ ในงาน ความเข้าใจในงาน ความชัดเจนและความสำคัญของงาน)ของพนักงาน เทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์	40
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านงาน(ความพอใจในงาน) ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์	40
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านงาน(ความเข้าใจในงาน) ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์	41
ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านงาน (ความชัดเจนของ งาน)ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์	42
ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านงาน(ความสำคัญของ งาน)ของพนักงานเทศบาล จังหวัดนครสวรรค์	42

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 แสดงการพิรุณค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศ ^{องค์กร(กรณีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน)ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ}	43
ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศ ^{องค์กร (กรณีส่วนร่วม)ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ}	44
ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศ ^{องค์กร (การติดต่อสื่อสาร)ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ}	45
ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศ ^{องค์กร (ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา)ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ}	45
ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศ ^{องค์กร (ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน)ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ}	46
ตารางที่ 4.20 ภาพรวมแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความผูกพัน ^{ต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและด้านโอกาสความก้าวหน้า ในงาน}	47
ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความผูกพันด้านการได้รับการ ^{ยอมรับของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ}	47
ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความผูกพันด้านความ ^{ภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ}	49
ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความผูกพัน ^{ต่อองค์กรด้าน ความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาสฯ}	50
ตารางที่ 4.24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 8 ตัวกับความผูกพัน ^{องค์กร}	52
ตารางที่ 4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการวิเคราะห์ทดสอบเชิงพหุ โดยใช้วิธี ^(Stepwise)	53
ตารางที่ 4.26 แสดงผลการวิเคราะห์ทดสอบเชิงพหุ โดยใช้วิธี Stepwise	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า	
ตารางที่ 4.27 ข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างเสริมความผูกพันต่องค์กรของพนักงาน เทศบาลนคร จังหวัดครสวรรค์	55

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างสภาพedaล	22
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์	23

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เทศบาลนครสวรรค์ ตั้งอยู่ในกลางท้องที่อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือ 237 กิโลเมตร มีพื้นที่ในเขตการปกครอง 27.87 ตาราง กิโลเมตร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดจากการกระจายอำนาจ และมอบอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่น ไปบริหารหรือปกครองตนเองได้โดยตรง มีอำนาจในการบริหาร มีงบประมาณที่สามารถจัดเก็บได้เอง เพื่อนำไปจัดสรรงใช้ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในด้านต่างๆ ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่ง มีจำนวนทั้งสิ้น 90,454 คน แยกเป็นเพศชาย 42,704 คน เพศหญิง 47,750 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2550)

เดิมนั้นเทศบาลนครสวรรค์ มีฐานะเป็นสุขาภิบาล เรียกว่า สุขาภิบาลเมือง นครสวรรค์ โดยมีพระราชกุญแจสถาปนา ยกฐานะเป็นสุขาภิบาลเมื่อ ปี พ.ศ.2457 และต่อมาเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2478 ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้ดำเนินการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเพื่อ เป็นแนวทางในการนำบัดบุญบ้ำรุ่งสุข แก่ประชาชน โดยครอบคลุมอย่างทั่วถึง

อย่างไรก็ตาม การจะดำเนินการตามภาระหน้าที่ และบทบาทให้สำเร็จ สามารถ ตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นผู้นำนโยบายต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ และการที่บุคลากร จะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร ซึ่งจะ ส่งผลให้บุคลากรยอมรับในเป้าหมายขององค์กร และมีความพร้อมที่จะทุ่มเทกับการทำงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งมีความจงรักภักดีที่จะอยู่กับองค์กร ตลอดไป

การสร้างความผูกพันให้กับบุคลากรภายในองค์กรหรือหน่วยงาน เป็นวิธีการสำคัญอย่าง หนึ่งของผู้บริหาร สามารถทำให้บุคลากรมีความรัก มีความจงรักภักดี อยู่กับองค์กร ได้นาน เพราะ ความผูกพันต่อองค์กรมีความสัมพันธ์กับการที่บุคลากรมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีความ ตั้งใจ ทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงานอันเป็นประโยชน์กับองค์กร ดังที่ Buchanan (อ้างถึงใน บุญโญกาส

สุวรรณวัฒน์ 2548 : 7) กล่าวว่า ความผูกพันต่อองค์กร ทำให้สมาชิกเกิดความเต็มใจที่จะทำงาน เพื่อความก้าวหน้า เพื่อผลประโยชน์ขององค์กร มีความยึดมั่นยอมรับในค่านิยม ตลอดจนวัตถุประสงค์ ขององค์กรและปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกขององค์กรต่อไป นอกเหนือจากนั้น ความรู้สึกผูกพันยังจะนำไปสู่ผลที่สัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพขององค์กร (กรณี กิตติบุตร อ้างถึงในทวีพร เพียงมาก 2546 : 37) ดังนี้

1. พนักงานซึ่งมีความรู้สึกผูกพันอย่างแท้จริงต่อเป้าหมายและค่านิยมขององค์กรมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การอยู่ในระดับสูง (ตามความเห็น March & Simon ในปี 1958)

2. พนักงานซึ่งมีความรู้สึกผูกพันอย่างสูง มักมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงอยู่กับองค์การต่อไป เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งตนเองเลื่อมใสศรัทธา ดังที่ปรากฏจากผลงานวิจัยของ Koch & Steers ในปี 1976 และ Porter,Steers,Mowday & Boulian ในปี 1974

3. โดยเหตุที่บุคคลมีความผูกพันองค์การ และเลื่อมใสศรัทธาในเป้าหมายขององค์การ บุคคลซึ่งมีความรู้สึกผูกพันดังกล่าวมักมีความผูกพันอย่างมากต่องาน เพราะเห็นว่างาน คือหนทางซึ่งคนสามารถทำประযุชน์แก่องค์การให้บรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ

4. จากความหมายของคำว่า ความรู้สึกผูกพัน(Commitment)นั้นเอง เราอาจคาดหวังได้ว่าบุคคลซึ่งมีความรู้สึกผูกพันสูง จะเต็มใจที่จะใช้ความพยายามมากในการทำงานให้กับองค์การ ซึ่งในหลายกรณีความพยายามดังกล่าวมีผลทำให้การปฏิบัติงานอยู่ระดับดีเหนือคนอื่น(จากผลการศึกษาของ Mowday และคณะในปี 1974)

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง จึงเป็นความจำเป็นที่หน่วยงานจะต้องหาแนวทางและวิธีการที่จะทำให้บุคลากรของตนมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ พร้อมจะทุ่มเทเสียสละโดยไม่คิดจะลาออกจากย้าย หรือขาลงโดยไม่จำเป็น

เทศบาลนครสวรรค์ มีบุคลากรทั้งสิ้น 344 คน (เฉพาะพนักงานเทศบาลสามัญ ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2549) จากข้อมูลความเคลื่อนไหวของบุคลากรที่ผ่านมาในช่วงปี 2547 – 2549 พบว่ามีบุคลากรขอรับราชการปฏิบัติหน้าที่จำนวนหนึ่ง ปี พ.ศ. 2547 มีพนักงานเทศบาลสามัญ โอนเข้ามายังจำนวน 5 คน ปี พ.ศ. 2548 มีพนักงานเทศบาลสามัญ โอนเข้ามายังจำนวน 8 คน ปี พ.ศ. 2549 มีพนักงานเทศบาลสามัญ โอนเข้ามายังจำนวน 10 คน ซึ่งแม้อัตราการโอนเข้ายังงานข้างต้นจะมีจำนวนไม่นักแต่ก็เพิ่มขึ้นเป็นรายปี ลักษณะการโอนเข้ายังดังกล่าว หากยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลต่อการบริหารจัดการของเทศบาลในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งเป็นพนักงานเทศบาลคนหนึ่งของเทศบาลนครสวรรค์ จึงมีความสนใจเพื่อที่จะศึกษาว่า ความรู้สึกผูกพันของบุคลากรในปัจจุบันอยู่ในระดับใด ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้ทราบว่า องค์กรกำลังประสบปัญหาความผูกพันต่อ

องค์กรของบุคลากรหรือไม่ เพื่อพิจารณาทางแก้ไข และพิจารณาแนวทางในการเพิ่มพูนความผูกพันต่อองค์กรแก่บุคลากรของเทศบาลนครสวารรค์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวารรค์
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวารรค์
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวารรค์

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวารรค์ ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวารรค์ และแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวารรค์

3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษานี้คือ เทศบาลนครสวารรค์ จังหวัดนครสวารรค์

3.3 ขอบเขตด้านประชากร

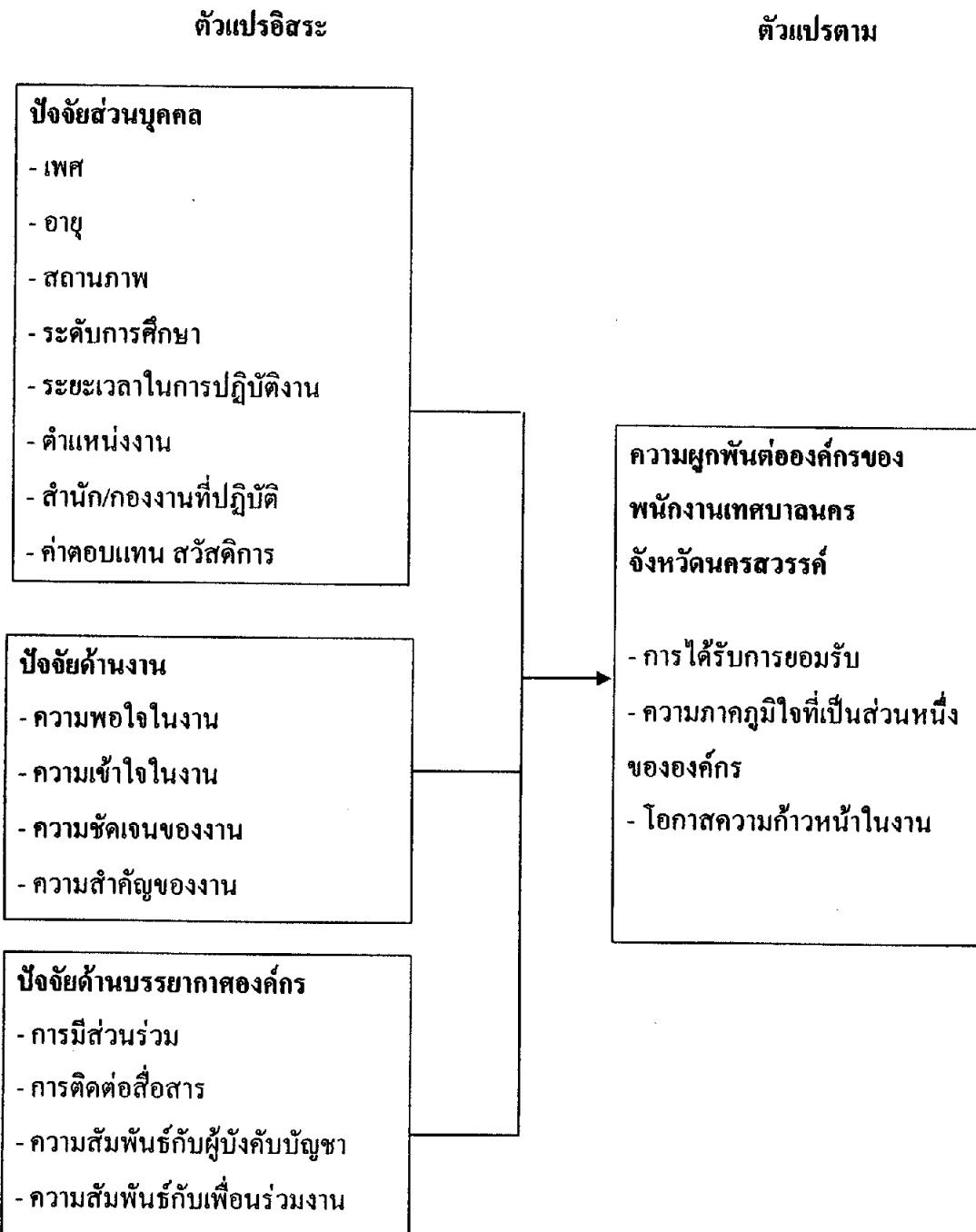
ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวารรค์ จำนวนทั้งสิ้น 344 คน ประกอบด้วย พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 1-3 จำนวน 52 คน พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 4-6 จำนวน 137 คน พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 7-9 จำนวน 36 คน พนักงานเทศบาลวิสามัญ จำนวน 2 คน และลูกจ้างประจำ จำนวน 117 คน

3.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ดำเนินการในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาร่วมแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ของนักวิชาการ เช่น Allen and Meyer , Steers and Martin และได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ความผูกพันทางจิตใจของพนักงานเทศบาลคร จังหวัดนราธิวาส ที่มีต่อเทศบาลคร จังหวัดนราธิวาส เกิดขึ้นเมื่อได้รับการยอมรับ รู้สึกเป็นส่วน หนึ่งขององค์การ และมีโอกาสก้าวหน้าในงาน

5.2 การได้รับการยอมรับ หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการยอมรับในความรู้ ความสามารถและการยกย่องให้เกียรติจากเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการที่องค์กรให้ความสำคัญกับ ผู้ปฏิบัติงานเท่าเทียมกัน การให้การยอมรับว่าผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในความสำเร็จขององค์กร การ เห็นคุณค่าของผลงาน การได้รับการชมเชย และการที่ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่างานที่ได้รับมอบหมาย มี ความสำคัญต่อองค์กร

5.3 ความเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร หมายถึง การที่องค์กรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มี ส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน รวมถึง ความ ภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงานที่ได้เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร ความภาคภูมิใจในหน้าที่ความรับผิดชอบ ความภาคภูมิใจเมื่อได้รับการยกย่องชมเชย ความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรความรู้สึกว่า เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อองค์กร ความเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จขององค์กร รวมทั้งการที่ ผู้ปฏิบัติงานไม่คิดที่จะลาออกจากองค์กร

5.4 โอกาสและความก้าวหน้าในงาน หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ใน การปฏิบัติงาน การได้รับการเพิ่มทักษะจากการปฏิบัติงาน รวมถึงการที่องค์กรเปิดโอกาสให้ ผู้ปฏิบัติงานได้เข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงาน การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรให้ผู้ปฏิบัติงาน ได้พัฒนาตนเอง การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติงานที่ทำให้มีความก้าวหน้าในสายงานและ ก้าวขึ้นสู่การเป็นผู้บริหารระดับสูง การที่องค์กรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ความรู้ความสามารถ อย่างเต็มที่และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถได้มีโอกาสเดือนตำแหน่งที่สูงขึ้น

5.5 ตำแหน่งงาน หมายถึง ระดับตำแหน่งในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.6 สำนัก/กองงานที่ปฏิบัติงาน หมายถึง สถานที่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการปฏิบัติ ราชการ ประกอบด้วย สำนักปลัดเทศบาล สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สำนักการประปา สำนักการคลัง สำนักการช่าง สำนักการศึกษา กองวิชาการและแผนงาน กองสวัสดิการสังคม

5.7 ค่าตอบแทน หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานและ ลูกจ้างตามอัตราที่กฎหมายกำหนดในประกาศ หรือคำสั่ง หรือระเบียบ ต่างๆ รวมถึงเงินที่กำหนดให้ จ่ายในลักษณะตั้งกล่าวและเงินเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่จ่ายควบคู่กับค่าตอบแทน

5.8 สรัสดิการ หมายถึง ผลประโยชน์อื่นๆ ของพนักงานและลูกจ้างที่องค์กรจ่ายนอกเหนือจากเงินเดือนและค่าจ้าง

5.9 ปัจจัยด้านงาน หมายถึง ความพอใจในงาน ความเข้าใจในงาน ความชัดเจนของงาน ความสำคัญของงาน ที่ผู้ดูแลแบบสอบถามมีต่องาน ตามที่ผู้บังคับบัญชา หรือองค์กรได้มอบหมายให้ปฏิบัติงาน

5.10 ความพอใจในงาน หมายถึง ความพอใจของผู้ดูแลแบบสอบถามที่มีต่องานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

5.11 ความเข้าใจในงาน หมายถึง ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงานอย่างถ่องแท้ของผู้ดูแลแบบสอบถามที่มีต่องานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการทำงาน

5.12 ความชัดเจนของงาน หมายถึง ข้อมูลในการปฏิบัติงานและความชัดเจนในการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา

5.13 ความสำคัญของงาน หมายถึง ลักษณะของงานที่ผู้ดูแลแบบสอบถามได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ที่มีความสำคัญต่อองค์กร มีผลกระทบเชิงบวกหรือเชิงลบต่อองค์กร

5.14 ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กร หมายถึง สภาพแวดล้อมของผู้ดูแลแบบสอบถามในกรณีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ของผู้ดูแลแบบสอบถามที่มีต่องค์กร ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน

5.15 การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานในการเข้าประชุม การกำหนดนโยบาย การร่วมวางแผน การดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆและการติดตามผลจากการปฏิบัติงานรวมทั้งการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ

5.16 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การติดต่อสื่อสารในการปฏิบัติงานระหว่างบุคคลกับบุคคล หรือระหว่างสำนัก/กองงาน กับอีกสำนัก/กองงานหนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ขององค์กร เป็นไปในรูปแบบของหนังสือ วาจารหรือโทรศัพท์

5.17 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้บังคับบัญชา เป็นไปในรูปแบบของการสั่งการ ควบคุม ตรวจสอบ การให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ รวมทั้งมีการແลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5.18 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นไปในรูปแบบของการทำงานร่วมกันช่วยเหลือกัน การปรึกษาหารือพูดคุยกัน การค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยสามารถนำไปใช้สนับสนุน และส่งเสริมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับรู้ถึงความสำคัญในการสร้างความผูกพันต่องค์กรให้มากยิ่งขึ้น

6.2 ผู้บริหารขององค์กรต่างๆ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างความผูกพันของพนักงานที่มีต่องค์กรให้ดียิ่งขึ้นทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

6.3 สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยความผูกพันต่องค์กรในโอกาสต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยอนามัยเสนอแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กร
3. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร

1.1 ความหมายของความผูกพันต่อองค์กร

ความผูกพัน ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษคือ คำว่า commitment ซึ่งในพจนานุกรมให้ความหมายของคำ commitment ว่าหมายถึง การมอบหมายงาน การทำสัญญา ข้อผูกมัด การส่งเรื่องให้กรรมการพิจารณา (Dictionary พ.ศ.2545 โดยฝ่ายวิชาการภาษาอังกฤษ บริษัท จีเอ็คьюเคชั่น จำกัด มหาชน)

นอกจากนี้ยังมีความหมายเดียวกับคำว่า allegiance (ความสามัคคี) loyalty (ความจงรักภักดี)

Beer and others (อ้างถึงใน สมจิตต์ ต้นสกุล 2548 : 17) กล่าวว่า ความผูกพันต่อองค์กรเป็นความรู้สึกงรักภักดี และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานเพื่ององค์กร โดยมีความผูกพันทางจิตใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับองค์กร

Buchanan (อ้างถึงใน บุญ โภคภาส สุวรรณวัฒน์ 2548 : 7) กล่าวว่าความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ความผูกพันที่มีต่อเป้าหมายและค่านิยมขององค์กรและปฏิบัติตามบทบาทของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการดังนี้

1. ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กร (identification) หมายถึง การยอมรับในค่านิยม ตลอดจนวัตถุประสงค์ขององค์กรว่าเป็นไปในทางเดียวกับตนเอง

2. ความเกี่ยวพันกับองค์กร (involvement) หมายถึง ความเต็มใจที่จะทำงานเพื่อความก้าวหน้าและผลประโยชน์ขององค์กร

2. ความเกี่ยวพันกับองค์กร (involvement) หมายถึง ความเต็มใจที่จะทำงานเพื่อความก้าวหน้าและผลประโยชน์ขององค์กร

3. ความจงรักภักดี (loyalty) หมายถึง ความยึดมั่นในองค์กรและปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกองค์กรต่อไป

Firestone, W.A. and Pennell, J.R. (อ้างถึงใน วิโรจน์ สว่างถือน 2547: 14-15) สรุปไว้ว่า ความผูกพันเป็นลักษณะทางจิตที่เกิดขึ้นในบุคคล มีผลทำให้บุคคลนั้นเกิดแรงจูงใจภายในที่จะปฏิบัติงานในส่วนที่เป็นภาระความรับผิดชอบให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ความผูกพันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยสมัครใจ มิใช่เกิดจากการถูกบังคับ กระणาฯ และเป็นพลังสำคัญที่จะผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ความผูกพันของบุคคลอาจเกี่ยวข้องกับค่านิยม(value) อาชีพ(career or profession) งาน(job) องค์กร (organization) บุคคลหรือกลุ่มบุคคล(individual or group) ที่ได้ ดังนั้นความผูกพันจึงมีลักษณะพหุ (multiple commitments)

Mowday และคณะ (อ้างถึงใน กิตติมากรณ์ นิลนิยม 2547:9) ให้ความหมายของความผูกพันต่องค์กรว่า เป็นการแสดงออกที่มากกว่าความจงรักภักดีตามปกติ เพราะความผูกพันจะเป็นความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นและผลักดันให้บุคคลเต็มใจที่จะอุทิศตัวเองเพื่อการสร้างสรรค์ให้องค์กรอยู่ในสภาพที่ดี ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าความผูกพันต่องค์กรเป็นความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่องค์กรอย่างเหนียวแน่น โดยความรู้สึกที่ดีจะทำให้บุคคลแสดงออกมากในรูปของการปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์และบุคคลที่มีความผูกพันจะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรเสมอ

Marsh and Mannari (อ้างถึงใน ทวีพร เพ็งมาก 2546 : 34) ให้ความหมายความผูกพันต่องค์การ ไว้ว่า เป็นลักษณะของความตั้งใจของพนักงานที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ที่จะทำประโยชน์ให้เกิดแก่องค์การ เป็นความปรารถนาที่จะอยู่กับองค์การตลอดไป และมีความซื่อสัตย์ ทัศนคติ ตลอดจนยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ

กรณี มหาనนท (อ้างถึงใน อัชรา อุษหาเลขา 2549:17) มีความเห็นว่า ความยึดมั่นผูกพันต่องค์กร หมายถึง ทัศนคติของสมาชิกที่เป็นไปในทางบวกต่องค์กร ความรู้สึกยึดมั่นผูกพันต่องค์กรมีความหมายลึกซึ้งกว่าความผูกพันทางกายภาพหรือการดำรงอยู่ในองค์กรเท่านั้น แต่รวมไปถึงการที่สมาชิกมีความเต็มใจที่จะเสียสละความสุขบางส่วนของตนเพื่อให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุความสำเร็จ

จากความหมายความผูกพันต่องค์กรข้างต้น สรุปได้ว่า ความผูกพันต่องค์กรหมายถึง ความรู้สึกที่พนักงานมีต่องค์กรที่เขาได้ร่วมงานด้วยมาเป็นเวลานาน มีความเต็มใจ มีความปรารถนาที่จะทำงานให้องค์กรอย่างเต็มที่ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร อาจมี

ความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กร โดยพนักงานที่มีความผูกพันต่อองค์กรสูงนั้น จะมีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกภาพ ทุ่มเทที่จะปฏิบัติงานและยอมรับในค่านิยมเป้าหมายขององค์กร

1.2 ความสำคัญของความผูกพันต่อองค์กร

ความผูกพันต่อองค์กร หรือความผูกพันในงาน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการของทุกๆ องค์กร นักวิชาการของต่างประเทศและภายในประเทศไทยได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

Buchanan (อ้างถึงในบุญ โภญาส สุวรรณวัฒน์ 2548 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความผูกพันต่อองค์กรไว้ดังนี้

1. ความผูกพันต่อองค์กรสามารถทำนายอัตราการเข้า-ออกของพนักงานได้เป็นอย่างดี แนวคิดนี้มีลักษณะครอบคลุมมากกว่าความพึงพอใจในการทำงานสามารถสะท้อนถึงผลโดยทั่วไปของบุคคลที่ตอบสนองต่อองค์กรโดยส่วนรวม ขณะที่ความพึงพอใจในการงานสะท้อนถึงการตอบสนองต่อนบุคคลต่องานหรือด้านใดด้านหนึ่งของงานเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ความผูกพันต่อองค์กรจึงเสมือนความผูกมัดของบุคคลต่อองค์กร รวมทั้งค่านิยมและเป้าหมายขององค์กรด้วยขณะที่ความพึงพอใจในงานเน้นที่สภาพแวดล้อมของงานอันได้อันหนึ่ง โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ความผูกพันต่อองค์กรค่อนข้างจะมีเสถียรภาพมากกว่าความพึงพอใจในงาน แม้ว่าเหตุการณ์ประจำวันในสถานที่ทำงานอาจมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงาน แต่เหตุการณ์ช่วงราวนั้นอาจไม่มีผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์กรโดยส่วนรวม

2. ความผูกพันต่อองค์กรเป็นแรงผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ทำงานได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความผูกพันต่อองค์กร อันเนื่องมาจากการที่สมาชิกรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าขององค์กรและมีส่วนช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กร

3. ความผูกพันต่อองค์กร เป็นตัวเชื่อมระหว่างจินตนาการของสมาชิกในองค์กร กับเป้าหมายขององค์กร หรือช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

4. ช่วยลดการควบคุมจากภายนอก ซึ่งเป็นผลมาจากการที่สมาชิกมีความรักและความผูกพันต่อองค์กรของตนมาก

5. ความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพขององค์กร

McCarthy (อ้างถึงในสมจิตต์ ตันสกุล 2548 : 22) กล่าวว่า ความเชื่อมโยงค้านความจริงรักภักดี เป็นส่วนเชื่อมระหว่างบริษัทและลูกค้า และระหว่างบริษัทและพนักงาน ความเชื่อมโยงดังกล่าวปรากฏเห็นชัดว่ามีอยู่ในทันที ที่เริ่มเปรียบเทียบเกี่ยวกับความพึงพอใจที่แตกต่างกัน 2 ประเภท ได้แก่ ความพึงพอใจของลูกค้า และความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน อาจกล่าวได้ว่า

คุณสมบัติส่วนบุคคล เป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดความงรักภักดี นำมาซึ่งความผูกพันต่องค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ด้วย

Steers (อ้างถึงในวิโรจน์ สว่างเดือน 2547 : 14) ชี้ให้เห็นว่า ความผูกพันต่องค์กร เป็นเรื่องสำคัญในการบริหาร เพราะ

1. สามารถใช้ทำงานอัตราการเข้า - ออกจากการได้ดีกว่าความพึงพอใจในงาน เนื่องจากความผูกพันต่องค์กรเป็นหัวใจของพนักงานที่มีต่องค์กร แต่ความพึงพอใจในงาน เป็นความรู้สึกที่มีต่อแรงบันดาลใจในงาน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกิจหน้าที่ที่ปฏิบัติ ดังนั้น ความผูกพันต่องค์กรจึงมีผลลัพธ์มากกว่า

2. เป็นแรงผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานเต็มใจใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. เป็นตัวชี้ที่ดีถึงความมีประสิทธิผลขององค์กร

กรณี กิตติบุตร (อ้างถึงในทวีพร เพียงมาก 2546 : 37) กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกผูกพันจะนำไปสู่ผลที่สัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพขององค์กร ดังนี้ คือ

1. พนักงานซึ่งมีความรู้สึกผูกพันอย่างแท้จริงต่อเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรอยู่ในระดับสูง (ตามความเห็น March & Simon ในปี 1958)

2. พนักงานซึ่งมีความรู้สึกผูกพันอย่างสูง มักมีความประറอนaoอย่างแรงที่จะคงอยู่กับองค์การต่อไป เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งตนเองเลือมใส่ศรัทธา ดังที่ปรากฏจากผลงานวิจัยของ Koch & Steers ในปี 1976 และ Porter, Steers, Mowday & Boulian ในปี 1974

3. โดยเหตุที่บุคคลมีความผูกพันองค์การ และเลือมใส่ศรัทธาในเป้าหมายขององค์การ บุคคลซึ่งมีความรู้สึกผูกพันดังกล่าวมักมีความผูกพันอย่างมากต่องาน เพราะเห็นว่างานคือหนทางซึ่งคนสามารถทำประโยชน์แก่องค์การให้บรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ

4. จากความหมายของคำว่า ความรู้สึกผูกพัน (commitment) นั้นเอง เราอาจคาดหวังได้ว่าบุคคลซึ่งมีความรู้สึกผูกพันสูง จะเต็มใจที่จะใช้ความพยายามมากในการทำงานให้กับองค์การ ซึ่งในหลายกรณีความพยายามดังกล่าวมีผลทำให้การปฏิบัติงานอยู่ระดับดีเหนือคนอื่น (จากผลการศึกษาของ Mowday และคณะในปี 1974)

วรัญญา วงศ์ประสิทธิ์ (2540:29) กล่าวว่า ความผูกพันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอดและความมีประสิทธิผลขององค์กร โดยองค์กรนอกจากจะต้องมีความสามารถในการสร้างทรัพยากรด้านบุคคลที่มีคุณภาพเข้าไปในองค์กรแล้ว ยังต้องสามารถรักษาบุคคลไว้ให้ได้ด้วยการพยายามสร้างทัศนคติของความยึดมั่นผูกพันต่องค์กร ให้เกิดขึ้นกับสมาชิกแต่ละคนใน

องค์กรอีกด้วย ดังนั้น ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรจึงเป็นหัวใจที่มีความสำคัญยิ่งต่อองค์กรทุกประเภท โดยสรุปดังนี้

1. ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรสามารถใช้ทำนายอัตราเข้า-ออกจากการของสมาชิกได้ดีกว่าการศึกษาในเรื่องความพึงพอใจในงาน กล่าวคือ

1.1 ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรเป็นแนวความคิด มีลักษณะครอบคลุมมากกว่า ความพึงพอใจในงาน สามารถสะท้อนถึงผลโดยทั่วไปที่บุคคลสนองตอบต่อองค์กร โดยส่วนรวม รวมทั้งเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ขณะที่ความพึงพอใจในงานสะท้อนถึงการสนองตอบของบุคคลต่องานหรือเงื่อนไขแห่งหนึ่งของงานเท่านั้น และเน้นที่สภาพแวดล้อมของงานยังไ法令ันหนึ่งโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานเท่านั้น

1.2 ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของคนก่อนเข้ามีเสถียรภาพมากกว่าความพึงพอใจในงาน แม้เหตุการณ์ประจำวันในสถานที่ทำงาน อาจมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในงาน ของผู้ปฏิบัติ แต่เหตุการณ์ชั่วคราวนั้น อาจจะไม่มีผลกระทบต่อความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรโดยรวม

2. ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร เป็นแรงผลักดันผู้ปฏิบัติงานในองค์กรให้สามารถทำงานได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร เนื่องจากการที่สมาชิกรู้สึกว่ามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของด้วย

3. ความยึดมั่นต่อองค์กร เป็นตัวเชื่อมประสานระหว่างความต้องการของบุคคลในองค์กรกับเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

4. ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ช่วยลดการควบคุมจากภายนอก เป็นผลมาจากการที่สมาชิกมีความรักและผูกพันต่อองค์กรของตนมาก

5. ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร มีส่วนเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร เป็นตัวชี้วัดถึงความมีประสิทธิผลขององค์กร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความผูกพันต่อองค์กร หรือ ความผูกพันในงานของพนักงาน เป็นเรื่องที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่ามีความสำคัญต่อผลขององค์กร เนื่องจากพนักงานที่มีระดับความผูกพันต่อองค์กร หรือมีความผูกพันในงานสูง ย่อมจะทำให้องค์กรได้รับผลการปฏิบัติงานที่สูงตามไปด้วย การที่ผู้บริหารสามารถเสริมสร้างความผูกพันในงานให้เกิดขึ้น ย่อมทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้นได้

1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กร

ในการศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์กร นักวิชาการทั่วของต่างประเทศและของประเทศไทย ได้ศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับความผูกพันของสมาชิกในองค์กร สามารถสรุปแนวคิดทฤษฎีที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของนักวิชาการต่างๆ ไว้ได้ดังนี้

Allen and Meyer (อ้างถึงใน http://en.wikipedia.org/wiki/Organization_commitment กันขึ้นเมื่อ 19/6/2551) ได้แบ่งความผูกพันต่อองค์กรเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความผูกพันต่อองค์กรด้านความรู้สึก ความผูกพันองค์กรด้านความต่อเนื่อง และความผูกพันต่อองค์กรด้านบรรทัดฐานทางสังคม โดยได้ก่อตัวถึงปัจจัยทั้ง 3 องค์ประกอบไว้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรด้านความรู้สึก คือ การรับรู้ถักย�认ของงาน ได้แก่ อิสระในงาน ลักษณะเฉพาะของงาน ความสำคัญของงาน ทักษะที่หลากหลายและปฏิบัติยาของหัวหน้างาน เช่น การรับรู้ถึงการมีส่วนร่วมในการบริหาร การรู้สึกว่าองค์กรสามารถไว้วางใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Steers (1977) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดสถานการณ์ให้รางวัลภัยในซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาความผูกพันต่อองค์กรด้านความรู้สึก Allen and Meyer (1990) ยังได้กล่าวอีกว่า อายุและระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กรน่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรด้านความรู้สึก และสันนิษฐานว่า พนักงานที่มีความผูกพันต่อองค์กรด้านความรู้สึกต่ำ เลือกที่จะออกจากองค์กร และในขณะเดียวกันพนักงานที่มีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรด้านความรู้สึกสูง ก็จะอยู่ในองค์กรนั้นเป็นเวลาที่นานกว่า เพราะพนักงานเหล่านั้นเชื่อถือในองค์กรและภาระหน้าที่ขององค์กร

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความผูกพันองค์กรด้านความต่อเนื่อง ได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในอาชีพและความตั้งใจจะลาออกจาก อายุและระยะเวลาในการปฏิบัติงานในองค์กรจะเป็นตัวทำงานยึดถือความผูกพันต่อองค์กรด้านความต่อเนื่องในช่วงแรกเปรียบเสมือนเป็นเครื่องวัดการลงทุนในองค์กร ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงการไม่เคลื่อนย้ายการลงทุน เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การปลดเกษียณ การลงทุนในอาชีพ และทักษะที่เฉพาะสำหรับงานนั้นๆ อายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับโอกาสของทางเลือกในงานอื่นๆ ความพึงพอใจในอาชีพจะเป็นตัวชี้วัดการลงทุนในอาชีพได้ตรงกว่า ความตั้งใจจะลาออกจาก ความตั้งใจจะลาออกจากมีความสัมพันธ์ทางลบกับความผูกพันต่อองค์กรด้านความต่อเนื่อง เพราะพนักงานที่ตั้งใจจะลาออกจากจะมีความผูกพันต่อองค์กรด้านความต่อเนื่องในระดับที่ต่ำ เมื่อว่าความผูกพันต่อองค์กรด้านความต่อเนื่องจะมีอิทธิพลต่อความตั้งใจจะลาออกจากบุคคลก็ตาม นอกเหนือไปนี้ ลักษณะของงาน การมีส่วนร่วมในการบริหาร และการพึงพาอาศัยองค์กร มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรด้านความต่อเนื่อง ซึ่งจะมีความแตกต่าง ตามการรับรู้ของพนักงานกับงานอื่นๆ ที่พบ

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่องค์กรด้านบรรทัดฐานทางสังคม ได้แก่ ความผูกพันต่อเพื่อนร่วมงาน การพึ่งพาอาศัยองค์กร การมีส่วนร่วมในการบริหาร Grube (อ้างถึงในAllen and Meyer, 1990) กล่าวว่าความผูกพันต่อเพื่อนร่วมงานทำให้เกิดสัญลักษณ์ของพันธะ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาให้เกิดความผูกพันต่องค์กรด้านบรรทัดฐานทางสังคม การพึ่งพาอาศัยองค์กรและการรับรู้ถึงการมีส่วนร่วมในการบริหาร ทำให้เกิดความรู้สึกถึงหน้าที่ทางจริยธรรมตอบ

แทนต่อองค์กร ในทางกลับกันหน้าที่อาจแตกเปลี่ยนกับความผูกพัน เพราะลักษณะงานที่ชอบของแต่ละบุคคลไม่น่าจะเหมือนกัน เช่น บุคคลที่ดำรงค์ตำแหน่งได้ดีแห่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจในการบริหารและมีอำนาจหน้าที่บางอย่าง มืออาชีพเหล่านี้ปัญหาที่เกี่ยวกับงานสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เขาไม่ได้คาดหวังไว้แต่ได้รับจากองค์กร เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และเข้าจะแสดงการกระทำบางอย่างเป็นการแตกเปลี่ยน การพึงพาออาศัยองค์กรมีลักษณะเช่นเดียวกันนี้ แต่บางครั้งมีระดับต่ำกว่า เพราะปริมาณของการพึงพาบางอย่างท่านนั้นที่คาดว่าจะได้จากการทั้งหมด

Cherrington (อ้างถึงในกิตติมารณ์ นิตินิยม 2547:21) กล่าวว่า สาเหตุของความผูกพันต่อองค์กรเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง แบ่งเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล พนักงานที่มีอาชญากรรมกว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานนานกว่าและมีค่านิยมในงานมากกว่า จะมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่า และในกลุ่มพนักงานหญิง มีแนวโน้มที่จะผูกพันต่อองค์กรมากกว่าพนักงานเพศชาย พนักงานที่มีระดับการศึกษาต่ำจะมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าพนักงานที่มีการศึกษาสูง

2. ลักษณะของบทบาทที่เกี่ยวข้อง พนักงานที่ทำงานที่มีความสำคัญ มีความขัดแย้งในบทบาทและความไม่ชัดเจนในบทบาทที่เกี่ยวข้องต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีความผูกพันต่อองค์กรสูง

3. ลักษณะของโครงสร้างองค์กรที่ทำให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการกระจายอำนาจ จะทำให้มีความผูกพันต่อองค์กรสูง

4. ประสบการณ์ในงาน พนักงานที่มีประสบการณ์ประทับใจในงาน เช่น ทัศนคติของกลุ่มด้านบวกในหมู่เพื่อนร่วมงาน การรู้สึกว่าองค์กรได้พนักงานคาดหวังของพนักงาน การรู้สึกว่าองค์กรไว้วางใจได้ การรู้สึกว่าตนเองสำคัญต่อองค์กร พนักงานก็จะมีความผูกพันต่อองค์กรสูงไปด้วย

ทฤษฎีสองปัจจัยของเออร์เซเบอร์ก (Herzberg's Two Factors Theory)

Herzberg and others (อ้างถึงในสมจิตต์ ต้นสกุล 2548:24) ได้ศึกษาพบว่า มีปัจจัยหรือองค์ประกอบ 2 ประการ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ องค์ประกอบบุญงาจ (motivation factors) และองค์ประกอบค้ำจุน (maintenance factors) หรือองค์ประกอบสุขอนามัย (hygiene factors)

องค์ประกอบบุญงาจ (motivation factors) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติโดยตรง และเป็นสิ่งบุญงาจให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงานประกอบด้วย

1. ความสำเร็จในการทำงาน (achievement) หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้น ประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับงาน และป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นได้

2. การได้รับการยอมรับนับถือ (recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลในหน่วยงานหรือบุคคลอื่นๆ ที่มีอำนาจค่าปรีกษา ซึ่งอาจแสดงออกในรูปการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจ การแสดงความยินดี การแสดงออกที่ทำให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ

3. ลักษณะของงาน (work itself) หมายถึง งานนั้นน่าสนใจต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ ท้าทายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบเต็โอด้วยลำพังผู้เดียว

4. ความรับผิดชอบ (responsibility) หมายถึง การได้รับมอบหมายให้ดูแลงานใหม่ๆ และมีอำนาจอย่างเต็มที่ ไม่มีการตรวจสอบควบคุมอย่างใกล้ชิด

5. ความก้าวหน้า (advancement) หมายถึง การได้รับเลื่อนขั้น การเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น มีโอกาสได้ศึกษาต่อเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ได้รับการฝึกอบรมดูงาน

องค์ประกอบที่ฐาน (maintenance factors) หรือองค์ประกอบสุขอนามัย (hygiene factors) เป็นองค์ประกอบที่ช่วยป้องกันการปฏิบัติงานของบุคคลที่จะเกิดความไม่ชอบงาน หรือหย่อนประสิทธิภาพลง ประกอบด้วย

1. เงินเดือน (salary) หมายถึง สิ่งตอบแทนการปฏิบัติงานในรูปเงินรวมถึงการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น เป็นที่พอใจของบุคคลที่ทำงาน

2. โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตจากการทำงาน (possibility of growth) หมายถึง ความน่าจะเป็นที่บุคคลจะได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน (interpersonal relation with superior, subordinate, peers) หมายถึง ความมีสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

4. สถานะของอาชีพ (status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม มีเกียรติและศักดิ์ศรี

5. นโยบายและการบริหารงาน (company policy and administration) หมายถึง การจัดการบริหารงานขององค์กร การตัดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

6. สภาพการทำงาน (working condition) หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่นแสง เสียง โอกาส ช่วงเวลาในการสอน รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ

7. ชีวิตส่วนตัว (personal life) หมายถึง สภาพความเป็นอยู่โดยส่วนตัว เกี่ยวกับงาน เช่น การไม่ถูกโยกย้ายที่ทำงานในที่แห่งใหม่ซึ่งอยู่ห่างไกลจากครอบครัว

8. ความมั่นคงในงาน (job security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน

9. การปักครองบังคับบัญชา (supervision) หรือการนิเทศงาน หมายถึง ความสามารถ หรือความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชาหรือผู้นิเทศงานในการดำเนินและการบริหารงาน

1.4 สิ่งบ่งชี้ความผูกพันต่อองค์กร

Etzioni (อ้างถึงใน วิโรจน์ สร่างเดือน 2547:12-13) กล่าวว่า ความผูกพันเป็นอำนาจที่องค์กรมีเหนือพนักงาน อันเป็นสิ่งที่ฝ่ายลักษณะในธรรมชาติของพนักงาน อันนำไปสู่ความเกี่ยวข้องต่อองค์กร ลักษณะของความเกี่ยวข้องนี้จะปรากฏใน 3 รูปแบบ จัดอันดับตามชั้น ของความผูกพันจากสูงสุดจนถึงไม่มีความผูกพันเกิดขึ้นเลย ได้ดังนี้

1. ความเกี่ยวข้องในแง่จริยธรรม (moral involvement) มีรากฐานมาจากความรู้สึก ในแง่บวก และการปลูกฝังให้มีความรู้สึกอันแรงกล้าต่อองค์กร อันมีรากฐานมาจากความรู้สึก ภายในต่อเป้าหมาย ค่านิยม และบรรทัดฐานขององค์กร

2. ความเกี่ยวข้องที่เกิดจากการคิดคำนวณ (calculating involvement) เป็น ความรู้สึกที่รุนแรงน้อยลง และมักขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่กระทำแลกเปลี่ยนกันระหว่างบุคคลกับ องค์กร บุคคลจะรู้สึกผูกพันต่อองค์กรเมื่อบุคคลประเมินว่าเขาได้รับผลประโยชน์ หรือได้รับ ความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกันกับองค์กร

3. ความเกี่ยวข้องในลักษณะแยกแยะ (alienative involvement) คือ ลักษณะที่ ปราศจากความผูกพัน เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกมีความรู้สึกว่าบุกบังคับโดยสถานการณ์ขององค์กร และ พากขาไม่รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

Herbinak และ Alutto (อ้างถึงใน กิตติมิตร นิตินิยม 2547:22) พบว่าตัวแปรที่ใช้ ทำนายความผูกพันต่อองค์การ ได้ดีที่สุดคือ

1. ความตึงเครียดในบทบาท
2. ระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานในองค์กร
3. ความไม่พึงพอใจอันเนื่องมาจากการรู้สึกไม่ถูกหล่อหลอมในการทำงาน

Porter and others (อ้างถึงใน วิโรจน์ สร่างเดือน 2547:11) ให้ความหมายของความ ผูกพันต่อองค์กรว่า เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกต่อองค์กร ซึ่งบ่งชี้ถึงความ รู้สึก 3 ลักษณะ ดังนี้

1. สมาชิกมีความเชื่อมั่นและยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร
2. สมาชิกมีความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามในการปฏิบัติงานเพื่อองค์กรอย่างเต็มที่
3. สมาชิกมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะรักษาความเป็นสมาชิกภาพในองค์กร

นั้นໄວ

Shore and Martin (อ้างถึงใน กิตติมิตร นิตินิยม 2547 : 15) มีความเห็นว่า ความ ผูกพันองค์กรมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด กับความพึงพอใจในงาน โดยความพึงพอใจในงานจะ

เป็นตัววัดผลการปฏิบัติงาน แต่เพียงระเบสั้นๆ ในขณะที่ความผูกพันองค์กร จะเป็นตัววัดผลการปฏิบัติงานในระยะยาวและคงทนกว่า

กอลยา มหาอุมาฯ (2544:6) กล่าวว่า ความผูกพันต่อหน่วยงาน หมายถึง ลักษณะ ความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีต่อหน่วยงาน ซึ่งสามารถแสดงออกมาได้ในลักษณะ ดังนี้

1. การยอมรับในวัฒนธรรมองค์กรและเป้าหมาย รวมทั้งค่านิยมของหน่วยงาน
2. ความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของหน่วยงานไว้

3. ความเดื๋อนใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างมากที่จะปฏิบัติงานเพื่อหน่วยงาน โดยมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อหน่วยงาน คือ ด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านลักษณะงาน และด้านประสบการณ์ในการทำงาน

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กร

2.1 ปัจจัยด้านงาน

2.1.1 ความพอดีในงาน

Chambell และคณะ (อ้างถึงในกิตติมารณ์ นิลนิยม 2547:35) เห็นว่า ความเป็นอิสระในการทำงานเป็นตัวกำหนดบรรยายการการทำงานที่พึงประറณาขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพอดีในงานและความผูกพันต่อองค์กร

Decotis and Summer (อ้างถึงในทวีพร เพื่อนำ 2546 : 40) กล่าวว่า บรรยายกาศขององค์กรมีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์กร เช่นเดียวกับความพึงพอใจในงาน และทั้งความผูกพันองค์กรและความพึงพอใจในงานเป็นตัวทำนายการเปลี่ยนงานได้ดีเท่าๆ กัน

2.1.2 ความเข้าใจในงาน

Witting (อ้างถึงในกิตติมารณ์ นิลนิยม 2547:35) ได้ศึกษานักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ (MBA) ใน City University of New York จำนวน 270 คน พบว่า ระดับความสัมส��ในบทบาทหน้าที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร

สุนิสา เจริญเลา (อ้างถึงในชนนันท์ ทะสุ ใจ 2547:32-33) ศึกษาวิจัยความผูกพันต่อองค์การ ศึกษากรณี : โรงพยาบาลปรีนเซป นราธิวาส พบร่วมกับ

- 1) ความผูกพันต่อองค์การของพนักงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2) พนักงานที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์การต่างกัน แต่พนักงานที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สวัสดิการ สถานภาพสมรส และระยะเวลาทำงานในองค์การแตกต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์การไม่แตกต่างกัน

3) ปัจจัยที่มีผลต่อกลไน์สัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การ ได้แก่ ความมีอิสระในการทำงาน ลักษณะงานที่ท้าทาย โอกาสก้าวหน้าในงาน ความเข้าใจในกระบวนการของงาน ความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อองค์การ ระบบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ความรู้สึกว่าองค์การเป็นที่พึ่งพาได้ และความน่าเชื่อถือขององค์การ

2.1.3 ความชัดเจนของงาน

Steers (อ้างถึงในทวีพร เพียงมาก 2546 : 39) ได้เสนอแบบจำลองเกี่ยวกับความผูกพันองค์กร โดยเขาได้แบ่งแบบจำลองออกเป็น 3 ส่วน

- 1) ปัจจัยกำหนดความผูกพันองค์กร (Antecedents of Commitment)
- 2) ลักษณะของความผูกพันองค์กร (Commitment)
- 3) ผลของความผูกพันองค์กร (Out come of Commitment)

โดย Steers ได้แสดงปัจจัยที่กำหนดความผูกพันองค์กรไว้ 3 กลุ่ม คือ

(1) ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงาน (Personal Characteristics) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการทำงานในองค์กร ความต้องการประสบความสำเร็จ และระดับตำแหน่ง

(2) ลักษณะของงาน (Job Characteristics) หมายถึง ลักษณะของงานที่ผู้ปฏิบัติงานรับผิดชอบอยู่ ได้แก่ ความมีอิสระในการทำงาน ความหลากหลายของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน งานที่มีความท้าทาย ความก้าวหน้าในงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานที่มีโอกาสปฏิสัมสารรักกับผู้อื่น และการป้อนกลับของข้อมูล

Wilch (อ้างถึงในกิตติมหารณ์ นิลนิยม 2547:35) ศึกษาเกี่ยวกับผู้จัดการขายปลีก 209 คน พบว่า ขอบเขตของงานที่ชัดเจน ความพึงพอใจในงาน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน การได้รับการคุ้มครองหัวหน้า ความก้าวหน้าในงาน ความสำคัญของงาน มีผลกับความผูกพันต่อองค์กรของผู้จัดการขายปลีก

2.1.4 ความสำคัญของงาน

Macaul (อ้างถึงในกิตติมหารณ์ นิลนิยม 2547:35) ได้ศึกษาพนักงานในบริษัท 3 บริษัท จำนวน 258 คน พบว่า พนักงานที่รู้สึกว่างานที่ทำน่าสนใจ มีความสำคัญ และมีความท้าทายจะทำให้การปฏิบัติงานได้ผลในระดับสูง และจะมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร

ศุภานดา ศุภคติสันติ (อ้างถึงในชนนันท์ ทะสุใจ 2547:18) พบว่าหากผู้ปฏิบัติงานได้รับผิดชอบงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง และมีความสำคัญ จะมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรอันจะเป็นแนวทางในการสร้างให้เกิดการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกันในแนวโน้ม

2.2 ปัจจัยด้านบรรยายองค์กร

2.2.1 การมีส่วนร่วม

Marsh and Mannari (อ้างถึงในบุญโญกาส สุวรรณวัฒน์ 2548 : 21) ได้ศึกษาความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรตลอดชีวิต (lifetime commitment) และการออกจากการของคนงานญี่ปุ่น ซึ่งทำงานอยู่ในบริษัทเครื่องจานน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้า (Electric Factory) จำนวน 1,033 คน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีผลในเชิงบวกต่อความผูกพันต่อองค์กรตลอดชีวิตของชาวญี่ปุ่น

Mowday,Porter and Steers (อ้างถึงในทวีพร เพ็งมาก 2548 : 39) ได้เสนอแบบจำลองปัจจัยเบื้องต้นและอิทธิพลของความผูกพันองค์กรว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์กรมีอยู่ 4 ปัจจัย ซึ่งแต่ละปัจจัย ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันดังนี้

- 1) คุณลักษณะบุคคล ได้แก่ อาชญาศึกษา เพศ บุคลิกลักษณะ
- 2) บทบาท ได้แก่ ความขัดแย้งในบทบาท ความคุณเครือในบทบาท ความท้าทายในงาน
- 3) โครงสร้างองค์การ ได้แก่ ขนาดองค์การ การรวมอำนาจ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความเป็นทางการ
- 4) ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ สัมพันธภาพในองค์การ รูปแบบการบริหารงานของผู้บริหาร

ธีระ วีระธรรมสาธิ (อ้างถึงในสมจิตต์ ตื้นสกุล 2532:68) กรณีศึกษาผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนก/เทียบเท่าของเครือซิเมนต์ไทย พบว่า เพศ อาชญาศึกษา คุณลักษณะของงานที่รับผิดชอบ ลักษณะงานที่ท้าทาย การมีส่วนร่วมในการบริหาร โอกาสในการก้าวหน้าในงาน ลักษณะของงานที่ติดคู่สัมพันธ์กับผู้อื่น ความน่าเชื่อถือองค์กร ระบบพิจารณาความดีความชอบ การเข้าสังคม ได้กันเพื่อนร่วมงาน ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่องค์กร

2.2.2 การติดต่อสื่อสาร

Stone และ Porter (อ้างถึงในชนนันท์ ทะสุใจ 2547: 28) ศึกษาพนักงานองค์การโทรคัพท์ทางตะวันออกของสหรัฐอเมริกา ลักษณะงานใน 3 มิติ คือความหลากหลายในงาน ความมีอิสระในงาน และงานที่มีโอกาสปฏิสัมสารกับผู้อื่น มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่องค์กร

วิศิษฐ์ศักดิ์ เสาวนันท์ (อ้างถึงในกิตติมารณ์ นิลนิยม 2547: 44) ได้ศึกษาความผูกพันต่อองค์การ ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ พบว่า พนักงานธนาคารออมสินในสำนักงานใหญ่ มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับสูง ส่วนลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่องค์การ ส่วนลักษณะงาน ได้แก่

ความมีอิสระในการทำงาน ความหลากหลายของงาน ความเข้าใจในกระบวนการการทำงาน งานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ผลป้อนกลับของงาน ความคาดหวังในโอกาสความก้าวหน้า และประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่ ความมั่นคงและน่าเชื่อถือขององค์การ ความคาดหวังที่จะได้รับ การตอบสนองจากองค์การ ความพึงพึงได้ขององค์การ ทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานและองค์การ พบว่า มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การ

2.2.3 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

Bloom (อ้างถึงใน มนนท์ ทะสุ ใจ 2547:28) วิจัยนักศึกษาที่ทำงานเกี่ยวกับ เด็กพบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การทำงานกับหัวหน้างาน ลักษณะของงานที่ทำ โอกาส ในการก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ และสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพัน ต่อองค์กร

สามารถ ศุภรัตน์อากรณ์ (อ้างถึงใน กิตติมากรณ์ นิลนิยม 2547: 44) ศึกษา ความผูกพันต่อองค์การของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการคลังสินค้า บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า พนักงานฝ่ายปฏิบัติการคลังสินค้า บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีความผูกพันต่อ องค์การอยู่ในระดับสูง ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน ได้แก่ อายุ งานในองค์การ โอกาสความก้าวหน้าในงาน ความตระหนักร่วมกันว่าตนมีความสำคัญต่อองค์การ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

2.2.4 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

Iverson and Buttigieg (อ้างถึงใน อัจฉรา อุณหเล็กะ 2549:22) ได้เสนอว่ามี ปัจจัยที่เป็นสิ่งนำของการเกิดความผูกพันองค์กร 3 ปัจจัย ได้แก่

1) ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นลักษณะส่วนบุคคลที่พนักงานนำมาสู่ หรือมี ประสบการณ์ในองค์กร ได้แก่ การศึกษา อาชญาณ ค่านิยม ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การ คาดหวังในงาน อารมณ์ ความรู้สึก และแรงจูงใจในงาน

2) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับงาน ได้แก่ ความเสี่ยงอันตรายในการทำงาน การมี อิสระในการตัดสินใจ การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน ความมั่นคงใน งานที่มี ลักษณะต้องทำเป็นประจำ ความเครียด โอกาสก้าวหน้าในงาน ค่าตอบแทน ความยุติธรรม ค้านผลลัพธ์ ความสัมพันธ์กับระดับบริหาร และการได้รับการยกย่องจากสังคม

3) ปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ การแรงงานสัมพันธ์ และการมีโอกาสทางเลือก ในงาน

ชนินทร์ ชุมพันธรักษ์ (2545:110-111) ได้ให้ความหมายของ ความสัมพันธ์กับระหว่างบุคคล ไว้ว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ (interaction) ซึ่งกันและกันของบุคคลแล้ว กลยุทธ์มาเป็นผลรวมในทางปฏิบัติที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในองค์การ ซึ่งผู้บริหารต้องเข้าใจใน

พฤติกรรมระดับบุคคล(individual) เป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหลักเลี้ยงไม่ได้ เนื่องจากแต่ละคนข้อมูลความแตกต่างกัน เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual differences) อันมีผลต่อพฤติกรรมของค์การ

3. โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครสวรรค์

3.1 สภาพทั่วไป

เดิมเทศบาลนครสวรรค์มีฐานะเป็นสุขาภิบาล เรียกว่า “สุขาภิบาลเมืองนครสวรรค์” ต่อมาเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2478 ได้มีพระราชบัญญัติยกฐานะเป็น “เทศบาลเมืองนครสวรรค์” มีเนื้อที่ 1.47 ตารางกิโลเมตร ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีเทศมนตรีชุดแรก คือ พระราชนัดลักษณ์ เป็นนายกเทศมนตรี มี นายเจริญพล สุขารมณ์ และนายถวิล ศิลปักษิณ เป็นเทศมนตรีชั่วคราวในปี พ.ศ. 2538 มีพระราชบัญญัติยกฐานะเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ขึ้นเป็น “เทศบาลนครนครสวรรค์” มีพื้นที่ปีกครอง 27.87 ตารางกิโลเมตร จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เทศบาลนครนครสวรรค์เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ที่จะบริหารงานเพื่อให้การบริการประชาชนในเขตพื้นที่การปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเดิมความสามารถดังวิธีทัศน์ที่ว่า “สุขภาพดีส่วนหนึ่ง การศึกษาได้มาตรฐาน สื่อสาร ได้ 3 ภาษา ” โดยมีโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังของบุคลากรขององค์กร ดังนี้

3.2 โครงสร้าง

3.2.1 ฝ่ายนิติบัญญัติ

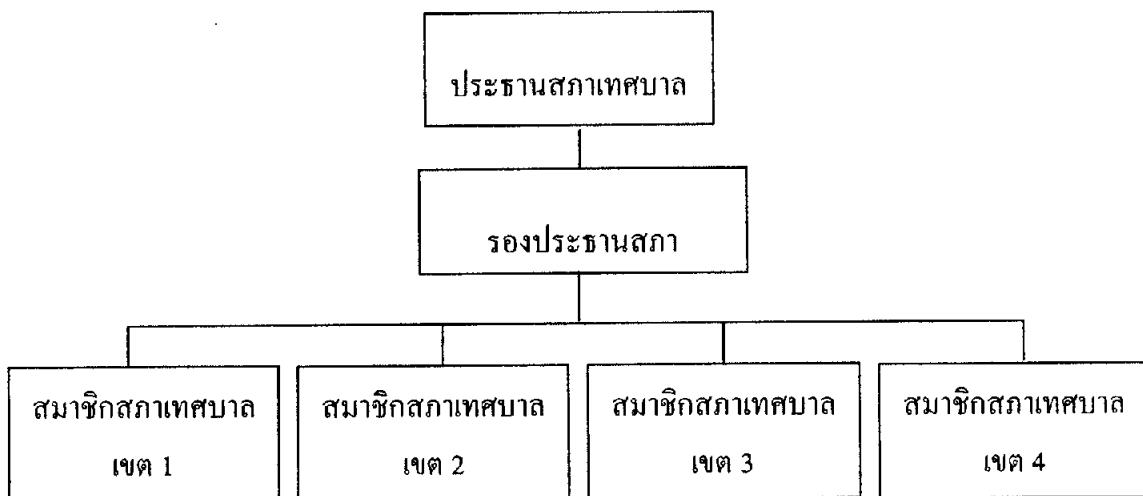
สถาบันเทศบาลนครสวรรค์ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วย สมาชิกสถาบันเทศบาลนครสวรรค์ จำนวน 24 คน เลือกตั้งโดยรายบุคคล มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีประธานสถาบัน รองประธานสถาบัน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสถาบันตามดิจิทัลสถาบันเทศบาล

3.2.2 ฝ่ายบริหาร

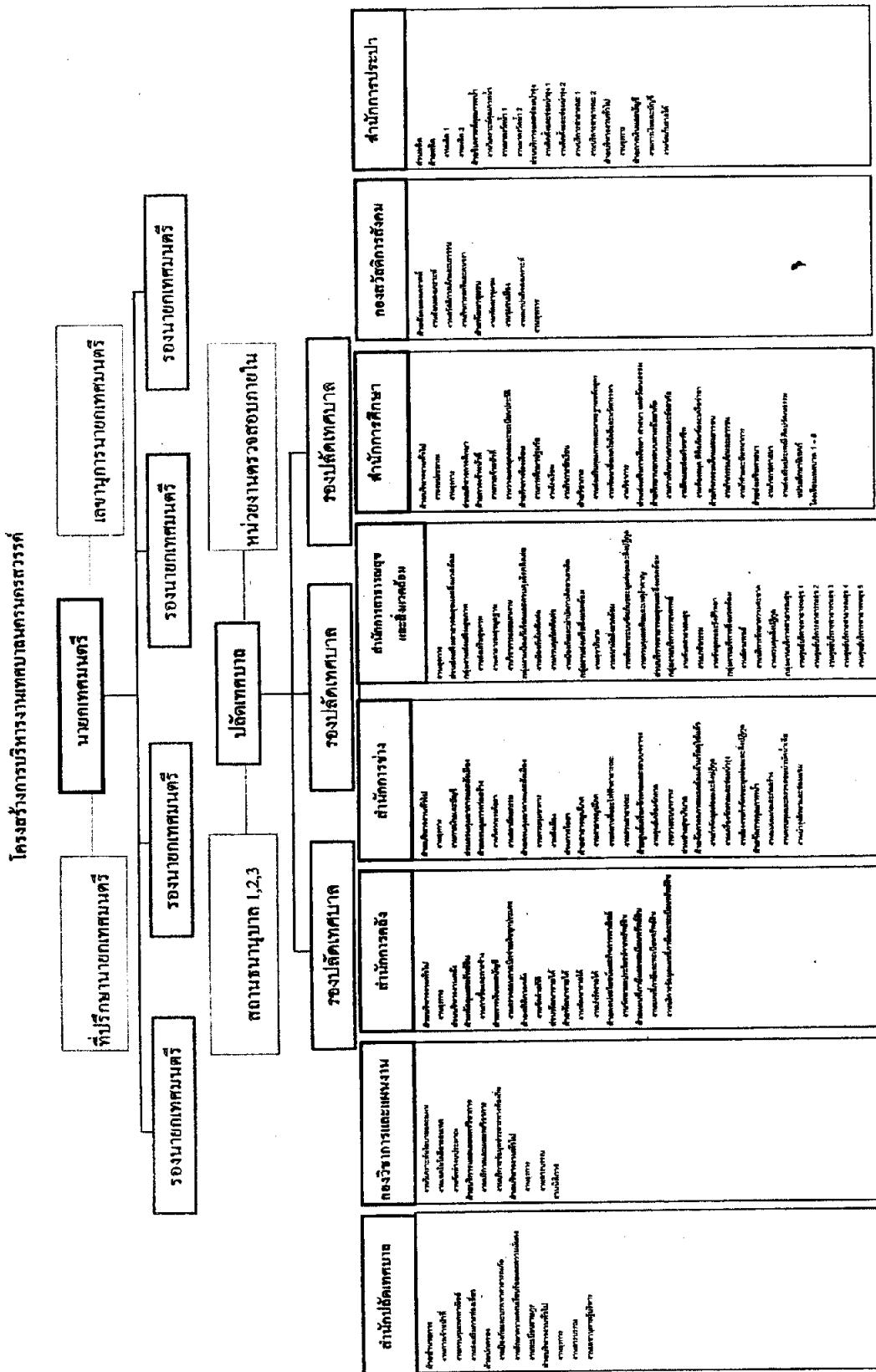
การบริหารงานของเทศบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วยนายกเทศมนตรี เป็นฝ่ายบริหารทางด้านนโยบาย มีรองนายกเทศมนตรีทั้ง 4 คนเป็นผู้ช่วย และฝ่ายปฏิบัติงานประจำ มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเป็นฝ่ายปฏิบัติ ติดตามนโยบายที่นายกเทศมนตรีในหน่วยงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่กำหนด แบ่งเป็นส่วนต่างๆ ได้ 9 ส่วน ได้แก่

- สำนักปลัดเทศบาล	- สำนักการประปา
- สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	- กองวิชาการและแผนงาน
- สำนักการคลัง	- กองสวัสดิการและสังคม
- สำนักการศึกษา	- หน่วยงานตรวจสอบภายใน
- สำนักการช่าง	

โครงสร้างสภากเทศบาล

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของสภากเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

[๒๒] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

3.3 อำนาจหน้าที่

การกิจหลักในการดำเนินการของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496
(แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 10) มีดังนี้

- 1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการจัดการขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
- 3) ให้มีการบำรุงทางน้ำและทางบก
- 4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- 6) ให้รายได้รับการศึกษาอบรม
- 7) ส่งเสริมการพัฒนาศตวรรษ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 8) บำรุงศิลปะ จาริคประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 9) ให้มีน้ำสะอาด หรือประปา
- 10) ให้มีโรงม่าสัตว์
- 11) ให้มีตลาด ท่าเที่ยนเรือและท่าข้าม
- 12) ให้มีสุขาและพาณิชสถาน
- 13) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- 14) ให้มีทางบำรุงและระบายน้ำ
- 15) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- 16) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 17) กิจการอย่างอื่น ซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- 18) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัย ในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรม และสถานบริการอื่นๆ
- 19) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของรายวัว
- 20) เทศพานิชย์
- 21) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- 22) จัดการที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- 23) การวางแผนเมืองและการควบคุมอาคาร
- 24) การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิโรจน์ สว่างເຄືອນ (2547:บพคดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า พนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ส่วนมากเป็นเพศชาย สถานภาพสมรสแล้ว ระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ปฏิบัติงานอยู่ในกลุ่มงานบริการลูกค้าและกลุ่มงานช่าง มีส่วนร่วมในการวางแผนปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกับความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ตำแหน่งงาน และอาชีวงาน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง สำหรับลักษณะงานที่ปฏิบัติในการรวมมีความสัมพันธ์ที่ไม่แตกต่างกับความผูกพันต่อองค์กร แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร ด้านความก้าวหน้าในงาน และด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกับความผูกพันต่อองค์กร ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

สมจิตต์ ตันสกุล (2548 : บพคดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขายเวชภัณฑ์ พบว่า พนักงานขายเวชภัณฑ์ส่วนใหญ่มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านความรู้สึกในทางที่ดี ความเต็มใจทุ่มเท และใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน มีค่านิยมลักษณะของระดับความผูกพัน 25 การสูงสุด รองลงมาคือ ความห่วงใยในอนาคตขององค์การ การปกป้องชื่อเสียง ภาพลักษณ์ขององค์การ ความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ความต้องการดำรงความเป็นสมาชิกในองค์กรของตน ตามลำดับ

ชนนันท์ ทะสุใจ (2547 : บพคดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์การ : ศึกษากรณีข้าราชการธุรการในสังกัดสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 5 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการธุรการ สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การเรียงตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหาร ความนำเข้าถือและพึงพาได้ขององค์การ ความก้าวหน้าในงาน การได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อองค์กรระบบการพิจารณาความคิดความชอบ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความมีอิสระในงาน และโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นตามลำดับ

บุญโญกาส สุวรรณวัฒน์ (2548 : บพคดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันในงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมชี้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนคร จังหวัดปทุมธานี พบว่า การรวมระดับความผูกพันในงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมชี้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนคร จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ปัจจัยส่วนบุคคลค้านเพศ และตำแหน่งงานของพนักงานที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับ

ระดับความผูกพันในงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยด้านอื่นไม่พบความสัมพันธ์

อัจฉรา อุณหเลขกง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของเจ้าหน้าที่สำนักงานทั่วกรุงเทพฯ พบว่า ข้าราชการชายและหญิงมีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาด้านลักษณะงานพบว่าชายจะมีความผูกพันมากกว่าหญิง และความผูกพันต่อองค์กรที่มากกว่าจะเป็นไปตามอายุและระยะเวลาการรับราชการ ส่วนตำแหน่งและระดับตำแหน่งมีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรบ้างเล็กน้อย สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันมากที่สุด ได้แก่ ความภาคภูมิใจในชื่อเดียงและเกียรติภูมิของหน่วยงาน ความพอใจในลักษณะงานและความมั่นคงในงาน ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันในระดับกลางและน้อยคือค่าตอบแทนที่เหมาะสม และโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ซึ่งสะท้อนความเป็นวิชาชีพนิยมขององค์กรสูง

กิตติมหารัตน์ นิลนิยม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ภายหลังการรวมกิจการกับธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) ปี 2545 : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานใหญ่ พบว่า ระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในสำนักงานใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะ 26 เล ได้แก่ ตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในองค์กร ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่อองค์กร ส่วนลักษณะงาน ได้แก่ ตัวแปร ความมีอิสระในการทำงาน ความหลากหลายของงาน ความเข้าใจในกระบวนการการทำงาน งานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ผลป้อนกลับของงาน ความคาดหวังในโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน ส่วนประสบการณ์ที่ได้จากการทำงาน ได้แก่ ตัวแปร ความมั่นคงและน่าเชื่อถือขององค์กร ความคาดหวังที่ได้รับการตอบสนองจากการ ความพึงพอใจขององค์กร และทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานและองค์กร พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่อองค์กร

ทวีพร เพ็งมาก (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลสู่การรับรองคุณภาพโรงพยาบาล กรณีศึกษา : โรงพยาบาลล้านราชธานี ศรีราชา ชลบุรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลให้ความคิดเห็นว่า การพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลสู่การรับรองคุณภาพโรงพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ รองลงมา คือ ด้านระบบคุ้มครองสิทธิผู้ป่วยและคุ้มครองสิทธิธรรมองค์กร

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเชื่อถือหัวหน้าหน่วยงาน ความสัมพันธ์กับหัวหน้าหน่วยงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความผูกพันกับองค์กร

จากการบททวนวรรณกรรมข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความผูกพันต่อองค์กรหรือความผูกพันในงาน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อองค์กรทุกประเภท เป็นตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิภาพและสัมพันธ์ต่อองค์กร ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความผูกพันในงานมีหลายปัจจัย ซึ่งในการวิจัยครั้นนี้เป็นการศึกษาเฉพาะปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านงานและปัจจัยด้านบรรณาการองค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีระเบียบวิธีการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากร ได้แก่ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย พนักงานเทศบาลสามัญ พนักงานเทศบาลวิสามัญ และลูกจ้างประจำ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 344 คน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 อัตรากำลังของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

สำนัก/กองงาน	พนักงานเทศบาลสามัญ				พนักงาน เทศบาล วิสามัญ	ลูกจ้างประจำ รวม
	ระดับ	ระดับ	ระดับ	เทศบาล		
	1-3	4-6	7-9	วิสามัญ		
สำนักปลัดเทศบาล/ ตรวจสอบภายใน	23	19	5	-	24	71
สำนักการคลัง	5	25	2	-	2	34
สำนักการช่าง	2	30	7	1	42	82
สำนักสาธารณสุขฯ	2	20	11	-	19	52
สำนักการประปา	7	14	1	1	14	37
สำนักการศึกษา	3	14	7	-	13	37
กองวิชาการและแผนงาน	8	10	2	-	1	21
กองสวัสดิการสังคม	2	5	1	-	2	10
รวม	52	137	36	2	117	344

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนว
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีคำถาม ซึ่งแบ่งเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามแบบ check list เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานเทศบาล
นคร จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
ตำแหน่งงาน สำนักหรือกองงานที่ปฏิบัติ และอัตราเงินเดือนที่ได้รับ ข้อคำถามที่ 1-8

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านงาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ประกอบด้วย ความพอใจในงาน ความเข้าใจในงาน ความชัดเจนของงาน และ
ความสำคัญของงาน ข้อคำถามที่ 9-21

ข้อ 9-12	เป็นคำถามด้านความพอใจในงาน
ข้อ 13 -15	เป็นคำถามด้านความเข้าใจในงาน
ข้อ 16 - 18	เป็นคำถามด้านความชัดเจนของงาน
ข้อ 19 – 21	เป็นคำถามด้านความสำคัญของงาน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณ
ค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร ความสัมพันธ์กับ
ผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ข้อคำถามที่ 22-38

ข้อ 22 - 25	เป็นคำถามด้านการมีส่วนร่วม
ข้อ 26 - 30	เป็นคำถามด้านการติดต่อสื่อสาร
ข้อ 31 - 34	เป็นคำถามด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา
ข้อ 35 - 38	เป็นคำถามด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพูดพันต่ององค์กรของพนักงานเทศบาล เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ประกอบด้วย การได้รับการยอมรับ ความภาคภูมิใจ
ที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และโอกาสความก้าวหน้าในงาน ข้อคำถามที่ 39 – 61

ข้อ 39 - 45	เป็นคำถามด้านการได้รับการยอมรับ
ข้อ 46 - 53	เป็นคำถามด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของ องค์กร
ข้อ 54 - 61	เป็นคำถามด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน

มาตราส่วนประมาณค่าของแบบสอบถามส่วนที่ 2 – 4 ประกอบด้วย

ระดับ 1 หมายถึง	น้อยที่สุด
ระดับ 2 หมายถึง	น้อย
ระดับ 3 หมายถึง	มาก

ระดับ 4 หมายถึง   มากที่สุด
**ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างระดับความผูกพันต่อ
องค์กร**

2.1 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 ได้นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาหลังจากนั้น
ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรง จำนวน 2 คน

1) รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จุยโดย คำแห่ง รองศาสตราจารย์ประจำ
สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์บัณฑิต ศ.ศ.บ. (รัฐศาสตร์)

พน.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์ เกียรตินิยมดี)

ก.ด.(อุดมศึกษา)

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยรัตน์ ปราภี คำแห่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ระดับ 8 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วุฒิการศึกษา กศ.บ. , นบ.

กศ.ม. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร)

กศ.ค. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร)

2.1.2 ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากร
ที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน ของเทศบาลนครพิษณุโลก ที่มีคำแห่งดังนี้

พนักงานเทศบาลสามัญ ระดับ 1-3

พนักงานเทศบาลสามัญ ระดับ 4-6

พนักงานเทศบาลสามัญ ระดับ 7-9

พนักงานเทศบาลวิสามัญ และลูกจ้างประจำ

1) นำข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแอลฟารอน
บาก ได้เท่ากับ 0.96

2.1.4 คำแนะนำการแจกแบบสอบถามให้กับประชากรที่ใช้ในการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานในการตอบแบบสอบถาม

3.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขออนุญาตต่อนายกเทคนิคเพื่อเก็บข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 344 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 344 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

3.4 ดำเนินการเก็บข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2551

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การลงรหัสข้อมูล

สร้างคู่มือลงรหัส จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้ว ลงรหัสตามคู่มือ เพื่อแปลงข้อมูลให้เป็นในรูปของตัวเลข แล้วนำไปวิเคราะห์ประมวลผล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของลักษณะส่วนบุคคล ใช้ค่าสถิติร้อยละ

4.2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านงาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร และความผูกพันที่มีต่อองค์กร ใช้ค่าสถิติมัชฌิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยการอิงเกณฑ์ซึ่งแบ่งระดับออกเป็น 4 ระดับ โดยใช้วิธีการคำนวณความกว้างของชั้นดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = (4 - 1) = 0.75$$

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.26 - 4.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.25	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.76 - 2.50	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.75	หมายความว่า	น้อยที่สุด

4.2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านงาน และด้านบรรยายกาศองค์กร ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งในภาพรวมและแต่ละด้าน และนำไปจัดเรียงตามลำดับ

4.2.4 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านงาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร ที่มีความสัมพันธ์ กับ ความผูกพันต่อองค์กร ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์และการวิเคราะห์การลดถอยแบบ ขั้นตอน (stepwise regression)

4.2.5 การวิเคราะห์ส่วนที่ 5 เป็นคำถามที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ โดยขั้นตอนที่มีลักษณะเดียวกัน ไว้ด้วยกัน แล้ว วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 6 ส่วน โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สำนักกองงานที่ปฏิบัติ และอัตราเงินเดือน ที่ได้รับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยด้านงานของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความผูกพันต่อองค์กรของ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านบรรยกาศองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความผูกพัน ต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านความผูกพันต่อองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน เทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ส่วนที่ 6 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 9 ประเด็น ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง สานักงานที่ปฏิบัติ ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 344)	%
ชาย	181	52.6
หญิง	163	47.4
รวม	344	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ เป็นเพศชายจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 เพศหญิง 163 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 344)	%
21 – 30 ปี	42	12.2
31 – 40 ปี	109	31.7
41 – 50 ปี	142	41.3
51 - 60 ปี	51	14.8
รวม	344	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่าพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ อายุช่วง 41 – 50 ปี จำนวน 142 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.3 อายุช่วง 31- 40 ปีมีจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ

31.7 อายุช่วง 51- 60 ปีมีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 และน้อยที่สุด อายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 344)	%
โสด	91	26.5
สมรส	237	69.8
หม้าย/หย่า	16	4.7
รวม	344	100

จากตารางที่ 4.3 พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มากที่สุดอยู่ในสถานภาพ สมรส มีจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 สถานภาพโสด มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และน้อยที่สุดสถานภาพหม้าย/หย่า มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 344)	%
ประถมศึกษา	16	4.7
มัธยมศึกษา	45	13.1
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตร	86	25.0
ปริญญาตรี	168	48.8
สูงกว่าปริญญาตรี	29	8.4
รวม	344	100

จากตารางที่ 4.4 ระดับการศึกษาของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มากที่สุดอยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 168 คน คิดเป็น ร้อยละ 48.8 ระดับอนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 ระดับมัธยมศึกษามีจำนวน 45 คน คิด

เป็นร้อยละ 13.1 ระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 29 คนคิดเป็นร้อยละ 8.4 และน้อยที่สุดคือระดับ ประถมศึกษามีจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 4.7

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ในองค์กร	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 344)	%
น้อยกว่า 1 ปี	8	2.3
1-5 ปี	103	30.0
6-10 ปี	83	24.1
10 ปี ขึ้นไป	150	43.6
รวม	344	100

จากตารางที่ 4.5 ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการในเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส ของพนักงาน พบว่า มากที่สุด คือระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 150 คนคิดเป็นร้อยละ 43.6 ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ 1-5 ปี มีจำนวน 103 คนคิดเป็นร้อยละ 30.0 ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ 6-10 ปี มีจำนวน 83 คนคิดเป็นร้อยละ 24.1 และน้อยที่สุดคือระยะเวลาในการปฏิบัติราชการน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 2.3

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 344)	%
พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 1-3	52	15.1
พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 4-6	138	40.1
พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 7-9	35	10.2
พนักงานเทศบาลวิสามัญ	2	0.6
ลูกจ้างประจำ	117	34.0
รวม	344	100

จากตารางที่ 4.6 ตำแหน่งงานของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มากที่สุดคือ ตำแหน่งพนักงานเทศบาลสามัญระดับ 4-6 มีจำนวน 138 คนคิดเป็นร้อยละ 40.1 ถูกจ้างประจำมีจำนวน 117 คนคิดเป็น ร้อยละ 34.0 พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 1-3 มีจำนวน 52 คนคิดเป็นร้อยละ 15.1 พนักงานเทศบาลสามัญ พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 7-9 มีจำนวน 35 คนคิดเป็น ร้อยละ 10.2 และน้อยที่สุดคือพนักงานเทศบาลวิสาหกิจ มีจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.6

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสำนัก/กองงานที่ปฏิบัติงาน

สำนัก/กองงานที่ปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 344)	%
สำนักปลัดเทศบาล/ตรวจสอบภายใน	76	22.1
สำนักการคลัง	33	9.6
สำนักการช่าง	71	20.6
สำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	59	17.2
สำนักการประปา	38	11.0
สำนักการศึกษา	30	8.7
กองวิชาการและแผนงาน	20	5.8
กองสวัสดิการสังคม	17	5.0
รวม	344	100

จากตารางที่ 4.7 สำนัก/กองงานของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ พบร่วมกันที่สุดคือปฏิบัติงานกับสำนักปลัดเทศบาล/ตรวจสอบภายใน มีจำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 22.1 ปฏิบัติงานในสำนักการช่างมีจำนวน 71 คนคิดเป็นร้อยละ 20.6 ปฏิบัติงานในสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีจำนวน 59 คนคิดเป็น ร้อยละ 17.2 ปฏิบัติงานในสำนักการประปามีจำนวน 38 คนคิดเป็นร้อยละ 11.0 ปฏิบัติงานในสำนักการคลังมีจำนวน 33 คนคิดเป็นร้อยละ 9.6 ปฏิบัติงานในสำนักการศึกษามีจำนวน 30 คนคิดเป็น ร้อยละ 8.7 ปฏิบัติงานในกองวิชาการและแผนงานมีจำนวน 20 คนคิดเป็น ร้อยละ 5.8 และน้อยที่สุดคือปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคมมีจำนวน 17 คนคิดเป็น ร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ศ้านอัตราเงินเดือน
(ค่าตอบแทน/สวัสดิการ)

อัตราเงินเดือนที่ได้รับ ¹ (ค่าตอบแทน/สวัสดิการ)	จำนวน (N = 344)	ร้อยละ	
		%	%
น้อยกว่า 10,000 บาท	62	18.0	
10,001 – 25,000 บาท	258	75.0	
25,001 – 40,000 บาท	16	4.7	
40,000 บาทขึ้นไป	8	2.3	
รวม	344	100	

จากตารางที่ 4.8 อัตราเงินเดือนของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธวรรคที่ได้รับ (รวมกับเงินประจำตัวแห่งง, ค่าครองชีพ, เงินพิเศษต่างๆ) ของพนักงานเทศบาลมากที่สุดคือในระหว่าง 10,001 – 25,000 บาท มีจำนวน 258 คนคิดเป็น ร้อยละ 75.0 น้อยกว่า 10,000 บาทมีจำนวน 62 คนคิดเป็น ร้อยละ 18.0 อยู่ อยู่ในช่วง 25,001 – 40,000 บาทมีจำนวน 16 คนคิดเป็น ร้อยละ 4.7 และน้อยที่สุดคือมากกว่า 40,000 บาทขึ้นไปมีจำนวน 8 คนคิดเป็น ร้อยละ 2.3

ตารางที่ 4.9 สรุปข้อมูลพื้นฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน ² ของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 344)	ร้อยละ	
		%	%
1. เพศ			
ชาย	181	52.6	
2. อายุ			
41 – 50 ปี	142	41.3	
3. สถานภาพ			
สมรส	237	69.8	
4. ระดับการศึกษา			
ปริญญาตรี	168	48.8	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 344)	%
5. ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ		
10 ปี ขึ้นไป	150	43.6
6. ตำแหน่งงาน		
พนักงานเทศบาลสามัญระดับ 4-6	138	40.1
7. สำนัก/กองงานที่ปฏิบัติ		
สำนักปลัดเทศบาล/ตรวจสอบภายใน	76	22.1
8. อัตราเงินเดือนที่ได้รับ (ค่าตอบแทน/สวัสดิการ)		
10,001 – 25,000 บาท	258	75.0

จากตารางที่ 4.9 พบว่า พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธวรรศผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะส่วนบุคคลดังนี้

1. พนักงานเป็นเพศชายจำนวน 181 คน ร้อยละ 52.6 เพศหญิง 163 คน ร้อยละ 47.4
2. พนักงานอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปีมีจำนวน 142 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.3
3. พนักงานอยู่ในสถานภาพสมรส มีจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8
4. พนักงานมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุดมีจำนวน 168 คนคิดเป็นร้อยละ 48.8
5. พนักงาน มีระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ 10 ปีขึ้นไปมีจำนวน 150 คนคิดเป็นร้อยละ 43.6
6. ตำแหน่งงานของพนักงานเทศบาล ดำรงตำแหน่งพนักงานเทศบาลสามัญระดับ 4-6 มีจำนวน 138 คนคิดเป็นร้อยละ 40.1
7. พนักงานเทศบาล ปฏิบัติงานกับสำนักปลัดเทศบาล/ตรวจสอบภายใน มีจำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 22.1
8. อัตราเงินเดือนของพนักงานที่ได้รับ(รวมกับเงินประจำตำแหน่ง,ค่าครองชีพ,เงินพิเศษต่างๆ) ของพนักงานเทศบาล อยู่ในช่วง 10,001 – 25,000 บาทมากที่สุดมีจำนวน 258 คนคิดเป็นร้อยละ 75.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยด้านงาน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านงานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 344 คน ซึ่งประกอบด้วยความพึงพอใจในงาน ความเข้าใจในงาน ความชัดเจนของงาน และความสำคัญของงาน

ตารางที่ 4.10 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านงาน (ความพึงพอใจในงาน ความเข้าใจในงาน ความชัดเจนของงาน และความสำคัญของงาน) ของ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ด้าน ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ความพึงพอใจในงาน		2.97	0.43	มาก	4
2. ความเข้าใจในงาน		3.14	0.39	มาก	1
3. ความชัดเจนของงาน		3.01	0.46	มาก	3
4. ความสำคัญของงาน		3.13	0.47	มาก	2
ภาพรวมด้านงานทั้ง 4 ด้าน		3.06	0.36	มาก	

จากตารางที่ 4.10 ในภาพรวม ปัจจัยด้านงานของบุคลากร พนวจฯ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความเข้าใจในงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 3.14 และ ด้านความพึงพอใจในงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.97

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านงาน (ความพึงพอใจในงาน) ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านงาน	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ความพึงพอใจในงาน				
9. ปริมาณงานที่ได้รับมีความเหมาะสมกับท่าน	3.02	0.56	มาก	2
10. ท่านมีความชอบ/พึงพอใจกับงานที่ท่านปฏิบัติ	3.18	0.58	มาก	1

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัจจัยด้านงาน	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
		S.D.	ระดับ	อันดับ
ความพอใจในงาน				
11. ท่านมีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มในการปฏิบัติ	2.77	0.63	มาก	4
12. ท่านพึงพอใจในสวัสดิการที่ได้รับ	2.91	0.75	มาก	3
รวม	2.97	0.43	มาก	

จากตารางที่ 4.11 ในภาพรวม พบว่า บุคลากร มีความพอใจในงาน ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 2.97 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 10 ท่านมีความชอบ/พึงพอใจกับงานที่ ท่านปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.02 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อที่ 11 ท่านมีโอกาสใช้ความคิด ริเริ่มในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยคือ 2.77

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านงาน (ความเข้าใจในงาน) ของ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านงาน	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
		S.D.	ระดับ	อันดับ
ความเข้าใจในงาน				
13. งานที่ปฏิบัติมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับท่าน	2.89	0.52	มาก	3
14. ท่านมีความเข้าใจในงานของท่าน	3.26	0.54	มากที่สุด	1
15. ท่านสามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด	3.26	0.53	มากที่สุด	1
รวม	3.14	0.39	มาก	

จากตารางที่ 4.12 ในภาพรวม พบว่า บุคลากร มีความเข้าใจในงาน ในระดับมาก มี ค่าเฉลี่ยคือ 3.14 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 14 ท่านมีความเข้าใจในงานของท่าน และ ข้อที่ 15 ท่านสามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.26 ส่วน ข้อที่ 13 งานที่ปฏิบัติมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับท่าน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.89

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านงาน (ความชัดเจนของงาน)
ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านงาน	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ความชัดเจนของงาน				
16. งานของท่านมีความชัดเจนเพียงใด	3.08	0.57	มาก	2
17. ท่านมีโอกาสตัดสินใจในงานที่ปฏิบัติ	2.83	0.66	มาก	3
18. งานที่ท่านทำมีการทำหน้าที่ชัดเจน	3.11	0.60	มาก	1
รวม	3.01	0.46	มาก	

จากตารางที่ 4.13 ในภาพรวม พบร่วม พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความชัดเจนของงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบร่วม ข้อที่ 18 งานที่ท่านทำมีการทำหน้าที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.11 ส่วน ข้อที่ 17 ท่านมีโอกาสตัดสินใจในงานที่ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.83

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านงาน(ความสำคัญของงาน)
ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านงาน	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ความสำคัญของงาน				
19. งานที่ท่านทำมีความสำคัญต่อองค์กร	3.23	0.56	มาก	1
20. งานที่ทำส่งเสริมการเรียนรู้ความรู้ให้กับท่าน	3.06	0.62	มาก	3
21. งานที่ทำส่งเสริมเพิ่มเติมประสบการณ์ให้กับท่าน	3.11	0.63	มาก	2
รวม	3.05	0.60	มาก	

จากตารางที่ 4.14 ในภาพรวม พบร่วม พบว่า บุคลากร มีความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของงาน ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ 3.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบร่วม ข้อที่ 19 งานที่ท่านทำมี

ความสำคัญต่อองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.23 ส่วนข้อที่ 20 งานที่ทำส่งเสริมการเรียนรู้ความรู้ให้กับพนักงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.06

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร

ตารางที่ 4.15 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร (การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน) ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ด้าน ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. การมีส่วนร่วม		2.77	0.48	มาก	3
2. การติดต่อสื่อสาร		2.77	0.42	มาก	3
3. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา		3.04	0.55	มาก	1
4. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน		2.91	0.38	มาก	2
ภาพรวมด้านบรรยายกาศองค์กรทั้ง 4 ด้าน		2.91	0.38	มาก	

จากตารางที่ 4.15 ในภาพรวม ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กรของบุคลากร พบร่วม อุบัติในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 2.91 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบร่วม ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 3.04 ส่วนด้านการมีส่วนร่วม และด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.77

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร
(การมีส่วนร่วม) ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
การมีส่วนร่วม				
22. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อนำไปปฏิบัติงาน	2.73	0.69	มาก	3
23. ท่านได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน	3.01	0.73	มาก	1
ที่ตรงกับความรู้ความสามารถของท่าน				
24. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมด่างๆ ขององค์กร	2.95	0.55	มาก	2
25. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม	2.39	0.79	น้อย	4
กำหนดนโยบายขององค์กร				
รวม	2.77	0.48	มาก	

จากตารางที่ 4.16 ในภาพรวม พบร้า บุคลากรณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 2.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบร้าข้อที่ 23 ท่านได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.01 ส่วน ข้อที่ 25 ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกำหนดนโยบายขององค์กร ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.39

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร
(การติดต่อสื่อสาร) ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
การติดต่อสื่อสาร				
26. ท่านได้รับมอบหมายงานในลักษณะว่างาน	2.93	0.69	มาก	2
27. ท่านได้รับมอบหมายงานในลักษณะหนังสือ	2.74	0.72	มาก	4
28. ท่านได้รับมอบหมายงานในลักษณะทางโทรศัพท์	2.31	0.76	น้อย	5
29. การติดต่อสื่อสารระหว่างสำนัก/กองงาน ต่างๆ	2.91	0.68	มาก	3
ในองค์กรของท่านมีความราบรื่น				
30. เมื่อได้รับมอบหมายงานท่านสามารถตัดสินใจ	2.97	0.70	มาก	1
ที่จะได้รับคำอธิบายที่ชัดเจน				
รวม	2.77	0.42	มาก	

จากตารางที่ 4.17 ในภาพรวม พนวจ บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 2.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ 30 เมื่อได้รับมอบหมายงาน ท่านสามารถตัดสินใจที่จะได้รับคำอธิบายที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 2.97 ส่วนข้อที่ 28 ท่านได้รับมอบหมายงานในลักษณะทางโทรศัพท์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.31

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร
(ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา) ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา				
31. ผู้บังคับบัญชาของท่านเข้ากับผู้ปฏิบัติงาน	3.21	0.723	มาก	1
ได้ดีและมีความเป็นกันเอง				

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ปัจจัยด้านบรรยายองค์กร	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา				
32. ผู้บังคับบัญชาของท่านรับฟังความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงาน	2.82	0.71	มาก	4
33. เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชาของท่าน ยินดีที่จะให้คำแนะนำและช่วยเหลือท่าน	3.07	0.69	มาก	2
34. ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับผู้บังคับบัญชา	3.04	0.63	มาก	3
อยู่ในระดับดี				
รวม	3.04	0.55	มาก	

จากตารางที่ 4.18 ในภาพรวม พบว่า นุคลากรณ์มีความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ 31 ผู้บังคับบัญชาของท่านเข้ากับผู้ปฏิบัติงานได้ดีและมีความเป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.21 ส่วนข้อที่ 32 ผู้บังคับบัญชาของท่านรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.82

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านบรรยายองค์กร

(ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน) ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยด้านบรรยายองค์กร	ระดับความคิดเห็น (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน				
35. ผู้ร่วมงานของท่านช่วยเหลือกันในการทำงาน	3.08	0.63	มาก	3
36. ท่านและเพื่อนร่วมงานมีการคืนหากาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานอยู่เสมอ	2.90	0.63	มาก	4
37. ท่านมีการพบปะพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	3.23	0.53	มาก	1
38. ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับผู้ร่วมงานอยู่ในระดับที่ดี	3.16	0.48	มาก	2
รวม	3.09	0.41	มาก	

จากตารางที่ 4.19 ในภาพรวม พบว่า บุคลากรมีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ 37 ท่านมีการพบปะพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.23 ส่วนข้อที่ 36 ท่านและเพื่อนร่วมงานมีการค้นหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.90

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความผูกพันต่อองค์กร

ตารางที่ 4.20 ภาพรวม แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความผูกพัน ต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน

ปัจจัยด้าน	ระดับความผูกพัน (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการได้รับการยอมรับ	2.91	0.46	มาก	2
2. ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร	3.08	0.46	มาก	1
3. ด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน	2.86	0.55	มาก	3
รวม	2.95	0.46	มาก	

จากตารางที่ 4.20 ในภาพรวม ข้อมูลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร พบว่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 2.95 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความผูกพันต่อองค์กร ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.08 และระดับความผูกพันต่อองค์กร ในด้านโอกาสความก้าวหน้าในงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.86

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความผูกพัน ด้านการได้รับการยอมรับ ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส

ปัจจัยด้าน	ระดับความผูกพัน (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านการได้รับการยอมรับ				
39. ท่านได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถ	3.02	0.50	มาก	2
จากผู้ปฏิบัติงาน				

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ปัจจัยด้าน	ระดับความผูกพัน (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านการได้รับการยอมรับ				
40. ท่านรู้สึกว่าพนักงานอื่นๆ ในองค์กรของท่านให้เกียรติท่าน	2.88	0.58	มาก	3
ในความสำเร็จขององค์กร				
41. ท่านคิดว่าองค์กรให้ความสำคัญกับท่านเท่าเทียมกับเพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ	2.81	0.67	มาก	5
42. องค์กรยอมรับว่าท่านมีส่วนร่วมอย่างมาก	2.81	0.62	มาก	5
ความพยายามในการปฏิบัติ				
43. องค์กรเห็นคุณค่าในผลงานของท่านที่ได้ใช้ความพยายามในการปฏิบัติ	2.81	0.70	มาก	5
44. ท่านได้รับชื่นชมเชยเมื่อท่านปฏิบัติงานได้ดี	2.84	0.66	มาก	4
45. ท่านรู้สึกว่างานที่ท่านได้รับมอบหมาย มีความสำคัญต่อองค์กร	3.16	0.57	มาก	1
รวม		2.91	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.21 ภาพรวม พบว่า บุคลากร มีระดับความผูกพันต่อองค์กร ในด้าน การได้รับการยอมรับ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 2.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่ 45 ท่านรู้สึก ว่างานที่ท่านได้รับมอบหมาย มีความสำคัญต่อองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.16 ส่วนข้อที่ 41 องค์กรให้ความสำคัญกับท่านเท่าเทียมกับเพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ ข้อที่ 42 องค์กรยอมรับว่าท่านมี ส่วนร่วมอย่างมากในความสำเร็จขององค์กร และข้อที่ 43 องค์กรเห็นคุณค่าในผลงานของท่านที่ได้ ใช้ความพยายามในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.81

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความผูกพันต่ององค์กรด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัจจัยด้านงาน	ระดับความผูกพัน (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร				
46. ท่านคิดว่าองค์กรของท่านให้ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดคริสต์ทศวรรษและกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้กับประชาชนได้ในองค์กรแห่งนี้	2.89	0.75	มาก	8
47. ท่านมีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรแห่งนี้	3.19	0.62	มาก	4
48. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในหน้าที่รับผิดชอบของท่านที่จะทำให้ท่านได้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร	3.24	0.53	มาก	1
49. ท่านจะทำงานในองค์กรนี้จนเกษียณอายุไม่คิดจะลาออกจากองค์กร	2.95	0.90	มาก	6
50. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อมีคนกล่าวยกย่องเชยององค์กรของท่าน	3.23	0.61	มาก	2
51. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร	3.21	0.61	มาก	3
52. ท่านรู้สึกว่าท่านเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่ององค์กร	2.98	0.61	มาก	5
53. ท่านรู้สึกว่าท่านเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จขององค์กร	2.92	0.68	มาก	7
รวม		3.08	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.22 ในภาพรวม พบว่า บุคลากร มีระดับความผูกพันต่ององค์กร ในด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.08 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ 48 ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในหน้าที่รับผิดชอบของท่านที่จะทำให้ท่านได้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.24 ส่วนข้อที่ 46 ท่านคิดว่าองค์กรของท่านให้

ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับประชาชนได้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.81

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความผูกพันต่องค์กรด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดครัวเรค

ปัจจัยด้าน	ระดับความผูกพัน (N = 344)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
โอกาสความก้าวหน้าในงาน				
54. ท่านคิดว่าท่านได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานทำให้ตนเองมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น	3.03	0.64	มาก	2
55. ท่านคิดว่าการทำงานในองค์กรณี้ทำให้ท่านได้เพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน	3.06	0.67	มาก	1
56. ท่านคิดว่าองค์กรของท่านเปิดโอกาสให้พนักงานได้มีการอบรม/ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ	2.77	0.81	มาก	7
57. องค์กรของท่านสนับสนุนให้ท่านพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	2.95	0.70	มาก	3
58. ท่านคิดว่าท่านมีโอกาสก้าวขึ้นเป็นผู้บริหารระดับสูง	2.37	0.85	น้อย	8
59. องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ท่านได้ใช้ความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่	2.92	0.65	มาก	5
60. ท่านคิดว่าท่านได้ปฏิบัติงานในองค์กรที่ทำให้ท่านได้ก้าวหน้าในสายงานของท่าน	2.95	0.71	มาก	3
61. องค์กรเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความสามารถได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น	2.80	0.81	มาก	6
รวม	2.86	0.55	มาก	

จากตารางที่ 4.23 ในภาพรวม พนวจ บุคลากร มีระดับความผูกพันต่องค์กร ในด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 2.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนวจ

ข้อที่ 55 ท่านคิดว่าการทำงานในองค์กรนี้ทำให้ท่านได้เพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.06 ส่วนข้อที่ 58 ท่านคิดว่าท่านมีโอกาสก้าวขึ้นเป็นผู้บริหารระดับสูง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.37

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน เทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส

ในการศึกษาหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงาน เทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยได้หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 8 ตัว คือ ความพอใจในงาน ความเข้าใจในงาน ความชัดเจนของงาน ความสำคัญของงาน การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยใช้สูตรของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 8 ตัว กับความผูกพันต่อองค์กร

ตัวแปร	ความ พอใจ ในงาน	ความ เข้าใจ ในงาน	ความ ชัดเจน ของ งาน	ความ สำคัญ ของงาน	การมี ส่วน ร่วม	การ ติดต่อ สื่อสาร	ความ สัมพันธ์ กับผู้บังคับ บัญชา	ความ สัมพันธ์ กับเพื่อน ร่วมงาน	ความ ผูกพัน
ความพอใจ ในงาน	1	.566**	.672**	.607**	.692**	.614**	.632**	.569**	.734**
ความเข้าใจ ในงาน		1	.566**	.522**	.374**	.398**	.412**	.558**	.525**
ความชัดเจน ของงาน			1	.579**	.582**	.533**	.619**	.572**	.643**
ความสำคัญ ของงาน				1	.561**	.526**	.541**	.603**	.704**
การมีส่วนร่วม					1	.553**	.557**	.514**	.674**
การติดต่อ สื่อสาร						1	.658**	.490**	.617**
ความสัมพันธ์ กับผู้บังคับ บัญชา							1	.509**	.727**
ความสัมพันธ์ กับเพื่อน ร่วมงาน								1	.597**
ความผูกพัน									1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว มีค่าอยู่ระหว่าง 0.374 ถึง 0.692 โดยตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 8 ตัว กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทคโนโลยี จังหวัดนนทบุรี มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.525 ถึง 0.734 ซึ่งทุกตัวมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรความพอใจในงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรสูงที่สุด และตัวแปรความเข้าใจในงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรต่ำที่สุด

ตารางที่ 4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการวิเคราะห์ด้วยเชิงพหุ โดยใช้วิธี Stepwise หรือการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	52.166	4	13.042	226.411	.000
Residual	19.527	339	.058		
Total	71.693	343			

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ คือ ความพอใจในงาน ความสำคัญของงาน การมีส่วนร่วม และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน กับตัวแปรเกณฑ์ คือ ความผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ จึงได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่านี้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปแบบแผนคิดและคะแนนมาตรฐาน รวมทั้งสร้างสมการพยากรณ์ด้วยพหุคูณ ดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยเชิงพหุ โดยใช้วิธี Stepwise หรือการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน

ตัวแปร	b	S.E.b	Beta	t
ความพอใจในงาน	.253	.048	.236	5.284
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	.273	.032	.330	8.598
ความสำคัญของงาน	.282	.037	.290	7.708
การมีส่วนร่วม	.156	.039	.164	3.986

$$R = .853, R^2 = .728, SE = .724, a = .049$$

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปแบบแผนคิดของ ความสำคัญของงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความพอใจในงาน และการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อทางบวก กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีค่าเท่ากับ .282

.273 .253 .156 ตามลำดับ โดยความสำคัญของงานส่งผลต่อทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร สูงสุด และการมีส่วนร่วมส่งผลต่อทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรต่ำสุด

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคุณของความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน เทคนิคบานคร จังหวัดนครสวรรค์ กับความพอใจในงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสำคัญ ของงาน และการมีส่วนร่วม มีค่าเท่ากับ .853 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 สามารถพยากรณ์ความผูกพัน ต่อองค์กร ได้ร้อยละ 72.8 และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ .724

**ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างเสริมความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน
เทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส**

ตารางที่ 4.27 ข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างเสริมความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาล
นคร จังหวัดนราธิวาส

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการมีส่วนร่วม		
- เปิดโอกาสให้พนักงานเข้าร่วมประชุมร่วมแสดงความคิดเห็น และต้องการให้พนักงานทุกคนมีโอกาสร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร	42	29.17
ด้านการติดต่อสื่อสาร		
- พนักงานต้องการให้มีการส่งข้อมูลข่าวสารกันให้ทั่วถึงในองค์กรและจัดให้มีอุปกรณ์สื่อสารเทคโนโลยีที่สมบูรณ์ครบถ้วน	29	20.14
ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา		
- ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาพูดจาไฟเราะให้คำปรึกษาที่ดีรับฟังความคิดเห็น มีความสนใจมากไม่แบ่งພากพ่องและร่วมปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาในบางโอกาส	36	25
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน		
- ไม่ต้องการให้แบ่งชั้นแบ่งวรดับในการปฏิบัติงาน ช่วยกันปฏิบัติงานร่วมกันเกี้ยวกับภาษาจัดให้มีการแบ่งขันกีฬา และการอบรมสัมมนาเพื่อความสามัคคี	37	25.69
รวม	144	100

จากตารางที่ 4.27 พบว่า พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส นี้การเสนอแนะในด้านการมีส่วนร่วมมากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 โดยเสนอแนะให้เปิดโอกาสให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม และให้พนักงานร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ลักษณะ

ที่ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 25.69 เสนอแนะให้ พนักงานไม่ควรแบ่งชั้นแบ่งระดับ ควรช่วยกันปฏิบัติงาน และให้จัดการแบ่งขันกิจการอบรม สัมมนา เพื่อความสามัคคี วิเคราะห์ความแตกต่างคะแนน ลำดับที่ 3 คือ ด้านความสัมพันธ์กับ ผู้บังคับบัญชา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 25 เสนอแนะคือต้องการให้ผู้บังคับบัญชาพูดจาให้ ไพเราะ ให้คำปรึกษาที่ดีรับฟังความคิดเห็นมีความเสมอภาค ไม่แบ่งพวกพ้องและร่วมปฏิบัติงานกับ ผู้ใต้บังคับบัญชาในบางโอกาส ลำดับสุดท้ายคือ ด้านการสื่อสาร จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 20.14 เสนอแนะว่าต้องการให้มีการส่งข้อมูลข่าวสารกัน ให้ทั่วถึงในองค์กรและจัดให้มีอุปกรณ์ สื่อสาร เทคโนโลยีที่สมบูรณ์ เช่น วิทยุสื่อสาร ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส ได้ใช้ การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัด นราธิวาส
1.1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส

1.1.2 เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน เทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย พนักงานเทศบาลสามัญ พนักงานเทศบาลวิสามัญ และลูกจ้างประจำ รวมทั้งหมด 344 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งได้เป็น 5 ส่วน ส่วน ที่ 1 ข้อมูลdemographic จำนวนบุคคลของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส ส่วนที่ 2 คำตามปลายปีกับปัจจัยด้านงาน ส่วนที่ 3 คำตามปลายปีกับปัจจัยด้านบรรยกาศองค์กร ส่วนที่ 4 คำตามปลายปีกับปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร และส่วนที่ 5 คำตามปลายปีกับข้อเสนอแนะ ในการเสริมสร้างระดับความผูกพันต่อองค์กร

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.4 การจัดทำเอกสาร

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัย ให้จัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากพนักงานเทศบาล กับนายกเทศมนตรีนครสวรรค์ เพื่อให้นักศึกษาได้รับความร่วมมือจากพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ในการตอบแบบสอบถาม

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวมไว้ และผ่านการตรวจสอบข้อมูลแล้ว มาจัดแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1.3 ผลการศึกษา

สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

การศึกษาในครั้งนี้ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน 181 คน (ร้อยละ 52.6) อายุของพนักงานเทศบาล อายุช่วง 41 – 50 ปี มีมากที่สุดมีจำนวน 142 คน (ร้อยละ 41.5) สถานภาพของพนักงานเทศบาลอยู่ในสถานภาพสมรสماกที่สุด มีจำนวน 237 คน (ร้อยละ 69.8) ระดับการศึกษาของพนักงานเทศบาลอยู่ในระดับ ปริญญาตรี มากที่สุด มีจำนวน 168 คน (ร้อยละ 48.8) ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการของพนักงานเทศบาลมากที่สุด อยู่ในช่วงระยะเวลา 10 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 150 คน (ร้อยละ 43.3) ตำแหน่งงานของพนักงานเทศบาลส่วนภูมิระดับ 4-6 มากที่สุด มีจำนวน 138 คน (ร้อยละ 40.4) พนักงานเทศบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสำนักปลัดเทศบาล/ตรวจสอบภายใน มีจำนวน 76 คน ร้อยละ 21.9 อัตราเงินเดือนที่ได้รับ (รวมกับเงินประจำตำแหน่ง, ค่าครองชีพ, เงินพิเศษต่างๆ) ของพนักงานเทศบาลอยู่ในช่วง 10,001 – 25,000 บาท มากที่สุด มีจำนวน 258 คน (ร้อยละ 75.4)

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความผูกพันต่อองค์กรในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว เป็นดังนี้

ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 ซึ่งพบว่า ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในหน้าที่รับผิดชอบของท่านที่จะทำให้ท่านได้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 และ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ท่านคิดว่าองค์กรของท่านให้ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้กับประชาชนได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

ด้านการได้รับการยอมรับ ความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 ซึ่งพบว่า ท่านรู้สึกว่างานที่ท่านได้รับมอบหมายมีความสำคัญต่อองค์กร พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และ พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ท่านคิดว่าองค์กรให้ความสำคัญกับ ท่านเท่าเทียมกับเพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ องค์กรยอมรับว่าท่านมีส่วนร่วมในความสำเร็จขององค์กร และองค์กรเห็นคุณค่าในผลงานของท่านที่ได้ใช้ความพยายามในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81

ด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน ความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ซึ่งพบว่า ท่านคิดว่าการทำงานในองค์กรนี้ทำให้ท่านได้เพิ่มหักยะในการปฏิบัติงาน พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ท่านคิดว่าท่านมีโอกาสก้าวขึ้นเป็นผู้บริหารระดับสูง อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37

2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร เรียงตามลำดับได้ดังนี้

ด้านความสำคัญของงาน มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ซึ่งพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า งานที่ท่านทำมีความสำคัญต่อองค์กร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 และงานที่ทำส่งเสริมการเรียนรู้ ความรู้ให้กับท่าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ซึ่งพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ท่านมีการพนับปะพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานเสมอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 ส่วนท่านและเพื่อนร่วมงานมีการค้นหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

ด้านความพอใจในงาน มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 ซึ่งพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ท่านมีความชอบ/พึงพอใจกับงานที่ท่านปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และท่านมีโอกาสใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77

ด้านการมีส่วนร่วม มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ท่านได้รับมอบหมายให้

ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของท่าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกำหนดนโยบายขององค์กร อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39

3) เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน
เทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส จากการศึกษา พบว่า

พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส มีข้อเสนอแนะแนวทางในการ
เสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กร ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วม

- เปิดโอกาสให้พนักงานเข้าร่วมประชุมร่วมแสดงความคิดเห็น และต้องการให้
พนักงานทุกคนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์กร ร้อยละ 29.17

ด้านการติดต่อสื่อสาร

- พนักงานเทศบาลต้องการให้มีการส่งข้อมูลข่าวสารกันให้ทั่วถึงในองค์กรและจัดให้มี
อุปกรณ์สื่อสารเทคโนโลยีที่สมบูรณ์ครบถ้วน ร้อยละ 20.14

ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

- ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาพูดจาไฟเราะ ให้คำปรึกษาที่ปรึกษาที่ปรึกษาที่มีความ
เสมอภาคไม่เบ่งพลังและร่วมปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาในบางโอกาส ร้อยละ 25

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

- ไม่ต้องการให้เบ่งชั้นเบ่งระดับในการปฏิบัติงาน ช่วยกันปฏิบัติงานร่วมกันแก้ไข
ปัญหาจัดให้มีการแข่งขันกีฬา และการอบรมสัมมนาเพื่อความสามัคคี ร้อยละ 25.69

2. อภิปรายผล

จากการศึกษา ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส พบ
ประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

2.1 ระดับความผูกพันต่อองค์กร พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธิวาส มีความ
ผูกพันต่อองค์กร อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร
ด้านการได้รับการยอมรับ และด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน

ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร พบว่า คำถาม ที่มีค่าเฉลี่ยสูง
ที่สุดคือ ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในหน้าที่รับผิดชอบของท่านที่จะทำให้ท่านได้ปฏิบัติงานให้บรรลุ
เป้าหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Firestone, W.A. and Pennell, J.R. (อ้าง
ถึงใน วิโรจน์ สว่างเสื่่อน 2547: 14-15) ที่ได้สรุปไว้ว่า ความผูกพันเป็นลักษณะทางจิตที่เกิดขึ้นใน
ตัวบุคคล มีผลทำให้บุคคลนั้นเกิดแรงจูงใจภายใต้ที่จะปฏิบัติงานในส่วนที่เป็นภาระความ

รับผิดชอบให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ความผูกพันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยสมัครใจ นิใช่เกิดจากการถูกบังคับ ภัยเงยๆ และเป็นผลลัพธ์สำคัญที่จะผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จ ในการดำเนินงาน ความผูกพันของบุคคลอาจเกี่ยวข้องกับค่านิยม(value) อาชีพ(career or profession) งาน(job) องค์กร (organization) บุคคลหรือกลุ่มนบุคคล(individual or group) ก็ได้ ดังนั้นความผูกพันจึงมีลักษณะพหุ (multiple commitments) และคำตามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านคิดว่าองค์กรของท่านให้ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้กับประชาชนได้ แสดงให้เห็นว่า พนักงานเทศบาล มีความภาคภูมิใจในหน้าที่ รับผิดชอบที่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กร ได้ แต่มีความรู้สึกที่ไม่ พอยาที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการ หรือเป้าหมายเพื่อทำให้การปฏิบัติงานได้บรรลุผล สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิชาชีพของสมัชชาต์ ตื้นสกุล (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องความ ผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขายเวชภัณฑ์ พบว่า พนักงานขายเวชภัณฑ์ส่วนใหญ่มีความผูกพัน ต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านความรู้สึกในทางที่ดี ความเต็มใจทุ่มเท และใช้ ความพยายามอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยของระดับความผูกพันต่อองค์กรสูงสุด รองลงมาคือ ความห่วงใยในอนาคตขององค์กร การปกป้องชื่อเสียง ภาพลักษณ์ขององค์กร ความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความต้องการดำรงความเป็นสมาชิกในองค์กร ของตน

ด้านการได้รับการยอมรับ พ布ว่า คำตามที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านรู้สึกว่างานที่ท่าน ได้รับมอบหมายมีความสำคัญต่อองค์กร และ คำตามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรเห็นคุณค่าใน ผลงานของท่านที่ได้ใช้ความพยายามในการปฏิบัติ องค์กรยอมรับว่าท่านมีส่วนร่วมอย่างมากใน ความสำเร็จขององค์กร และท่านคิดว่าองค์กรให้ความสำคัญกับท่านเท่าเทียมกับเพื่อนร่วมงานคน อื่นๆ แสดงให้เห็นว่า พนักงานเทศบาล มีความพอใจกับงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ มี ความรู้สึกว่างานที่ได้รับมอบหมายนั้นมีความสำคัญต่อองค์กร แต่มีความรู้สึกไม่พอใจ ที่เมื่อได้ ลงมือทำงาน ที่ได้ใช้ความพยายามความอุตสาหะในการทำงาน แต่ไม่เห็นคุณค่าของผลงานที่ได้ลง มือปฏิบัติ และองค์กรไม่ให้ความเสมอภาคกับพนักงาน ผู้ร่วมงานคนอื่นๆ ทำให้เกิดการแปร่งพวน พ้องกัน ไม่มีความสามัคคีเกิดปัญหาต่างๆ อีกมากนักที่จะตามมาต่อองค์กรได้

ด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน พ布ว่า คำตามที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านคิดว่าการ ทำงานในองค์กรณี้ทำให้ท่านได้เพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน และคำตามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่าน คิดว่าท่านมีโอกาสก้าวขึ้นเป็นผู้บริหารระดับสูง แสดงให้เห็นว่า พนักงานเทศบาล มีความพอใจที่ ได้เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรณี้ ทำให้ได้เพิ่มทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่มี ความคิดที่ว่าคงไม่มีโอกาสได้เป็นผู้บริหารระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Herzberg and others (อ้างถึงในสมัชชาต์ ตื้นสกุล 2548:24) ได้ศึกษาพบว่า มีปัจจัยหรือองค์ประกอบ 2

ประการ ได้แก่ องค์ประกอบบุญใจ (motivation factors) และองค์ประกอบค้ำจุน (maintenance factors) หรือองค์ประกอบสุขอนามัย (hygiene factors) ที่ว่า ความก้าวหน้า (advancement) คือ การได้รับเลื่อนขั้น การเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น มีโอกาสได้ศึกษาต่อเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ได้รับการฝึกอบรมดุจงาน การมีโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตจากการทำงาน (possibility of growth) ได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่องค์กร แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

ด้านความสำคัญของงาน พบว่า คำถานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ งานที่ทำน้ำมีความสำคัญต่องค์กร และ คำถานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ งานที่ทำน้ำส่งเสริมการเรียนรู้ความรู้ ให้กับท่าน แสดงให้เห็นว่า พนักงานเทศบาล มีความพอใจกับงานที่ได้ปฏิบัติมีความรู้สึกว่างานที่ปฏิบัติมีความสำคัญต่องค์กร แต่อาจเป็นพนักงานส่วนน้อยที่รู้สึกไม่พอใจกับงานที่ได้รับมอบหมาย ที่เมื่อได้ปฏิบัติงานไปแล้วแต่เมื่อทำให้เกิดประโยชน์ ไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้กับพนักงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของธีระ วีระธรรมสาริช (อ้างถึงในสมจิตต์ ตื้นสกุล 2532:68) ที่พบว่า พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความสำคัญของงานที่รับผิดชอบ ลักษณะงานที่ทำ ท้าย การมีส่วนร่วมในการบริหาร โอกาสในการก้าวหน้าในงาน ลักษณะของงานที่ติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ความน่าเชื่อถือของค์กร ระบบพิจารณาความดีความชอบ การเข้าสังคม ได้กับเพื่อนร่วมงาน ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่องค์กร

ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน พบว่าคำถานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านมีการพนပะพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Bloom (อ้างถึงใน ชนนันท์ ทะสุใจ 2547:28) วิจัยนักศึกษาที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กพบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การทำงานกับหัวหน้างาน ลักษณะของงานที่ทำ โอกาสในการก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ และสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่องค์กร และ คำถานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านและเพื่อนร่วมงานมีการค้นหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานอยู่เสมอ แสดงให้เห็นว่า พนักงานเทศบาลมีการพนပะพูดคุยระหว่างพนักงานผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน อาจจะเป็นการปรึกษากันด้วยเรื่องงาน หรือเรื่องส่วนตัวต่างๆ แต่พนักงานเทศบาลยังไม่มีการใช้เวลาว่างในการค้นหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ ใช้เพิ่มพูนประสบการณ์ หรือเพื่อเป็นวิธีการในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

ความพอใจในงาน พบว่า คำถานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านมีความชอบ/พึงพอใจกับงานที่ทำน้ำปฏิบัติ และ คำถานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า พนักงานเทศบาล มีความชอบพอใจกับงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ แต่ไม่มีความพอใจกับการปฏิบัติงานที่ไม่สามารถใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวความคิดของ Shore and Martin (อ้างถึงใน กิตติมหารณ์ นิลนิยม : 15) มีความเห็นว่า ความผูกพันองค์กรมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด กับความพึงพอใจในงาน โดยความพึงพอใจในงานจะเป็นตัวแปรผลการปฏิบัติงาน แต่เพียงระยะสั้นๆ ในขณะที่ความผูกพันองค์กร จะเป็นตัวแปรผลการปฏิบัติงานในระยะยาวและคงทนกว่า

การมีส่วนร่วม พนักงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ห่านได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตัวเอง และ ค่าธรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ห่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกำหนดนโยบายขององค์กร แสดงให้เห็นว่า พนักงานเทศบาล มีความพึงพอใจกับการอนุหมายจัดสร้างงานให้มีความเหมาะสมกับแต่ละบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย หรือแผนงานต่างๆ ได้

และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่องค์กร ของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่องค์กร ในด้านความพึงพอใจในงาน ความเข้าใจในงาน ความชัดเจนของงาน ความสำคัญของงาน การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งมีผลต่อความผูกพันต่องค์กร พนักงานที่มีปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่องค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ผลการศึกษายังชี้ว่า เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ ให้คงที่แล้ว ตัวแปรที่มีผลและอิทธิพลต่อความผูกพันของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ยิ่งมีความพร้อมกับความพึงพอใจในงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสำคัญของงาน และการมีส่วนร่วม ยิ่งมีส่วนผลักดันให้ความผูกพันต่องค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ มากขึ้นตามไปด้วย

ผลการศึกษาโดยเฉพาะประเด็นความสำคัญของงานซึ่งส่งผลมากที่สุด สถาคณลักษณ์กับแนวคิดของ Steers และ Aelen Merjer ที่กล่าวว่า ความสำคัญของงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดแรงวัลการในแก่บุคลากร ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาความผูกพันต่องค์กรในด้านความรู้สึก ส่งผลให้บุคลากรอยู่กับองค์กรในระยะเวลาที่นานกว่า นอกจากนั้นผลการศึกษาที่พบว่าประเด็นด้านการสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมีผลต่อความผูกพัน ยังสถาคณลักษณ์กับแนวคิดของ Allen and Meyer ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่องค์กรคือบันทึกฐานทางสังคมซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรเกิดความรู้สึกทางหน้าที่ทางจริยธรรมตอบแทนต่องค์กรให้ในที่สุด

2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างเสริมความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธวรรค พบว่า พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธวรรค เสนอแนะในด้านการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือมีความต้องการที่จะเปิดโอกาสให้พนักงานเข้าร่วมประชุมร่วมแสดงความคิดเห็น และต้องการให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์กร ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานไม่ต้องการให้แบ่งชั้นแบ่งระดับ ใน การปฏิบัติงาน ช่วยกันปฏิบัติงาน ร่วมกันแก้ไขปัญหา จัดให้มีการแข่งขันกีฬา และการอบรมสัมมนาเพื่อความสามัคคี ระหว่างหน่วยและผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาต้องการให้ผู้บังคับบัญชาพูดจาให้มีความไพเราะ ให้คำปรึกษาที่ดีรับฟังความคิดเห็นมีความเสมอภาคไม่แบ่งพากพ่องและร่วมปฏิบัติงานกับผู้ได้บังคับบัญชาในบางโอกาส ด้านการติดต่อสื่อสาร พนักงานต้องการให้มีการส่งข้อมูลข่าวสารกันให้ทั่วถึงในองค์กรเพื่อให้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ และจัดให้มีอุปกรณ์สื่อสาร เทคโนโลยีที่สมบูรณ์ครบถ้วน

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธวรรค ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่า พนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนราธวรรค มีความผูกพันต่อองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าให้เห็นว่า พนักงานเทศบาล มีความคิดที่จะโอนเข้าไปปฏิบัติงานที่อื่น หรือยังคงมีความผูกพันต่อองค์กร ต้องการที่จะปฏิบัติงานในองค์กรนี้ต่อไป มีอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน อาจมีปัจจัย หรือด้วยเหตุผล ต่างๆ ที่แตกต่างกัน ไปที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน

3.1 ข้อเสนอแนะเริ่งปฏิบัติ

ความเข้าใจในงาน ผู้บังคับบัญชาควรจัดสรรงานให้มีความเหมาะสมสมกับผู้ปฏิบัติงาน ควรอธิบายรายละเอียดความสำคัญของงานที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติ เพื่อที่ผู้ปฏิบัติงานจะได้สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด มีความเด่นใจ มีความเข้าใจที่จะปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและไม่ทำให้เสียเวลาและทรัพยากรต่างๆ อย่างสิ้นเปลืองขององค์กร

ความสำคัญของงาน ควรมีการเพิ่มเติมประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้ปฏิบัติงาน จึงทำให้พนักงานเห็นคุณค่าความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมายว่ามีความสำคัญต่อองค์กร สิ่งนี้ทำให้พนักงานได้เห็นว่าตนเองก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าคนอื่น ที่ได้ทำงานให้กับองค์กรและทำให้องค์กรได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

ความชัดเจนของงาน ผู้บังคับบัญชาควรซึ่งแจงรายละเอียดของงานให้มีความชัดเจน ให้พนักงานมีความเข้าใจในงานที่ต้องลงมือปฏิบัติ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด อาจเป็น เพราะงานบางอย่างมีการตัดสินใจที่ยากลำบาก จึงทำให้พนักงานไม่สามารถตัดสินใจในงานนั้นๆ ได้ ผู้บังคับบัญชาควรเปิดโอกาสให้พนักงานได้ตัดสินใจในปัญหาต่างๆ เพื่อให้พนักงานได้แสดงความสามารถ ถ้ามีความผิดพลาดเกิดขึ้น ควรมีการปรึกษาหารือกัน ร่วมแสดงความคิดเห็นกัน ด้วยความเข้าใจ ไม่ควรว่ากล่าวกันด้วยคำที่รุนแรง ในงานทุกๆ อย่างผิดพลาดกันได้แต่ก็สามารถแก้ไขได้

ความพอใจในงาน ผู้บังคับบัญชาควรมีการจัดสรรปริมาณงานให้มีความเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงาน พิจารณาจากคุณวุฒิของผู้ปฏิบัติงาน หรือความถนัด เพื่อที่จะทำให้พนักงานมีความพอดีกับงานที่ปฏิบัติ เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานในโอกาสต่างๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อที่จะทำให้เกิดผู้ปฏิบัติงานรู้สึกภาคภูมิใจกับงานที่ตนได้มีส่วนในการใช้ความคิดใหม่ๆ และสิ่งที่สำคัญ คือการจัดสรรเที่ยวกับสวัสดิการที่ได้รับควรพิจารณาด้วยความเป็นธรรมมีความเสมอภาค จัดสรรให้ครบถ้วนกับพนักงานทุกๆ คน

การมีส่วนร่วม องค์กรควรเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นต่างๆ ในทุกๆ ขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เช่น กำหนดนโยบาย วางแผนงาน การลงมือปฏิบัติ เพื่อจะได้รับฟังความคิดเห็นรับทราบปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับระดับผู้ปฏิบัติงาน และนำไปเป็นแนวทางแก้ไข กับสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้พนักงานได้เห็นว่าองค์กรไม่ได้ปล่อยให้พนักงานให้ปฏิบัติงานแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่มีความสนใจกับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อแสดงให้เห็นว่าพนักงานได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานในองค์กรแห่งนี้ ภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร องค์กรไม่ได้ทอดทิ้งพนักงานระดับปฏิบัติงานที่เข้ามาปฏิบัติงานให้กับองค์กร

การติดต่อสื่อสาร องค์กรควรมีการวางแผน จัดอบรมพนักงานแต่ละสำนัก/กองงาน ต่างๆ ทำความเข้าใจร่วมกัน ให้มีการติดต่อประสานงานด้วยศีล โดยไม่แบ่งพวกพ้อง ปฏิบัติตามหน้าที่ ทั้งการติดต่อในลักษณะทางโทรศัพท์ ทางวาระ หรือทางหนังสือ เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ควรมีการจัดหารวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ กับความต้องการของพนักงานขั้นสร้าง ซ้อมเชมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้มีความเหมาะสมเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คล่องตัว และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และทันท่วงที

ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาในทุกระดับขององค์กร ควรมีการพบปะบุคคลรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ ใช้คำพูดด้วยความไม่เราฟัง กับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์อันดี ของทั้งสองฝ่าย และทำให้เกิดความดึงใจในการทำงานให้กับผู้บังคับบัญชาหรือองค์กร เกิดประทับใจกับองค์กรและประชาชน

ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน องค์กรควรจัดกิจกรรม อบรมพนักงานเพื่อให้เกิดความสามัคคีกันระหว่างพนักงานด้วยกัน ทำให้การติดต่อหรือประสานกันในการทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ ป้องกันไม่ให้เกิดการแบ่ง派阀 ภายในที่ทำงานเดียวกัน เพราะอาจจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ทั้งการทะเลาะวิวาท การเกี้ยงกันในการปฏิบัติงาน องค์กรควรมีการจัดกิจกรรม กิพาริอุ่นหัวใจ อบรมดูงาน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในระหว่างสำนัก/กองงานต่าง ก่อให้เกิดความสามัคคี มีความรักใคร่รองแรงต่อกัน อันจะนำไปสู่การที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ให้ประชาชนเป็นที่พอใจ นำความสำเร็จและชื่อเสียงมาสู่องค์กร

สรุปได้ว่าการวิจัยเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการศึกษาถึงระดับความผูกพัน ที่พนักงานเทศบาลมีความผูกพัน รู้สึกขอบพอด้วยการทำงานของตนไม่คิดที่จะลาออกหรือโอนเข้าไปยังหน่วยงานอื่นๆ โดยศึกษาจากปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ปัจจัยด้านงาน ซึ่งประกอบด้วย ความพอใจในงาน ความเข้าใจในงาน ความชัดเจนของงาน ความสำคัญของงาน และปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ในปัจจัยและองค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อความผูกพันของพนักงานผู้ปฏิบัติงานต่อองค์กรทั้งสิ้น ยังอยู่ที่ว่าปัจจัยหรือองค์ประกอบด้านใด จะตรงกับความคิดเห็นของพนักงานแต่ละคนมากน้อยเพียงใด เมื่อความแตกต่างกัน จะนั่นเพื่อที่ต้องการที่จะให้เกิดความผูกพัน องค์กรควรมีการเสริมสร้างความผูกพัน โดยอาศัยจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เพื่อที่จะได้รักษาพนักงานที่มีคุณภาพไว้ให้คงปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่มีคุณภาพต่อไป

พระองค์ทรงนับถือความสำคัญกับพนักงานทุกๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ปฏิบัติงาน ควรที่จะรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ๆ ไม่ควรรับฟังแต่เพียงกับระดับหัวหน้างาน เพราะในบางครั้งหัวหน้างานไม่อาจได้รับรู้ปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้น ต้องเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น ให้พนักงานได้มีส่วนร่วม มีโอกาสได้ตัดสินใจ ใช้ความรู้ความสามารถ ไม่ควรปิดกั้นโอกาสในการได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ควรจัดสร้างงานให้มีความเหมาะสมกับตำแหน่งของบุคคล ดูจากความถนัด ความสามารถ คุณวุฒิ ทางการศึกษาหรือความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไป ซึ่งทำให้พนักงานที่มีความถนัดที่แตกต่างกันได้ใช้ความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ เกิดความภาคภูมิใจ กับผลงานของตนที่ได้ลงมือปฏิบัติ ก่อให้เกิดความรัก ความผูกพันต่อองค์กร ไม่คิดที่จะลาออกหรือโอนเข้าไปปฏิบัติงาน ให้กับหน่วยงานอื่นๆ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.2.1 ควรมีการศึกษาโดยเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานในระดับผู้บริหาร และระดับผู้ปฏิบัติการ
- 3.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรให้แก่พนักงานต่อไป

បរទាន់ក្រសួង

บรรณานุกรม

- กฤทัยกร ดวงสว่าง (2548) “ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในธุรกิจปีโตรเลียม” วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กับยา มหาอำนาจ (2544) “ความผูกพันของข้าราชการตำรวจที่มีต่อองค์ประกอบภาระ สำนักงาน
แผนงานและงบประมาณ สำนักงานตำรวจนครบาลแห่งชาติ” ปริญญา ni พนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต (การบริหารงานบุคคล) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กิตติมศักดิ์ นิลนิยม (2547) “ความผูกพันต่อองค์การของพนักงานธนาคารนรภก ไทย จำกัด
(มหาชน) ภายหลังการควบรวมกิจการกับธนาคารศรีนกร จำกัด (มหาชน) ปี 2545 :
ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานใหญ่” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เกริกเกียรติ ศรีเสริม โภค (2533) “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะลาออกจากองค์การ : ศึกษากรณี
สาหกรรมการเกษตรในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา
มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จาภูณี ธรรมนิตย์กุล (2541) “ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของหัวหน้า กับความพึงพอใจในงาน
และความผูกพันต่อองค์การของผู้ใต้บังคับบัญชา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จริยะเดช วรศาสตร์(2547) “ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันของนักบินที่มีต่อองค์กร สำนักงานส่ง
กำลังบำรุง สำนักงานตำรวจนครบาลแห่งชาติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ชนินทร์ ชุมพันธรักษ์ (2545) “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับความขัดแย้ง” ในเอกสารการสอน
ชุดวิชา องค์การและการจัดการ หน่วยที่ 11 หน้า 110-111
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาการจัดการ
เชาวลิต ตันนานนท์ชัย (2532) “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การ : ศึกษากรณี
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด” ปริญญา ni พนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยา
และมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คำรง พานทอง (2543) “การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของค่านิยมในการทำงานกับความผูกพันต่อ^{องค์การ}ในระหว่างผู้บริหารระดับกลางกับผู้ปฏิบัติงานใหม่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง^{ประเทศไทย}” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- ทวีพร เพ็งมาก (2546) “ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลสู่การรับรองคุณภาพโรงพยาบาล : กรณีศึกษาโรงพยาบาลราชวิหารชนครินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส” ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ชนนันท์ พะสุใจ (2547) “ความผูกพันต่อองค์การ : ศึกษาระดับชั้นการธุรกิจในสังกัดสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 5” ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- บุญโญกาส ศุวรรณวัฒน์ (2548) “ความผูกพันในงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมชั้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนคร จังหวัดปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาบัตรกิจกรรมทางวิชาชีพ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
- พร้อมพรรณ บีหัดอกกิจกุล (2541) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การ และความผูกพันต่อ วิชาชีพของพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรม) สาขาวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พยาาว์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2549) “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการหลักประกันสุขภาพด้านหน้าในโรงพยาบาลท่าหار” วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีประศาสนศาสตร์บัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
- ภัตรา แสงอรุณ (2543) “การรับรู้คุณภาพชีวิตงานที่ส่งผลต่อความรู้สึกผูกพันต่อองค์การ ของ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ: กรณีศึกษา ฐานทัพเรือพังงา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรัญญา วงศ์ประสิทธิ์ (2540) “การเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน ความเครียดในบทบาทกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
- วิศิษฐ์ศักดิ์ เศวตนันท์ (2543) “ความผูกพันต่อองค์การของพนักงานธนาคารออมสิน : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานใหญ่” กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วีโรจน์ สว่างเฉื่อน (2547) “ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน)” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

- ศุภพร สารบุตร (2542) “ความผูกพันต่อองค์กรของเจ้าหน้าที่สถาบันวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมจิตต์ ตีนสกุล (2548) “ความผูกพันต่อองค์การของพนักงานขายเวชภัณฑ์” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาวัสดุศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- สามารถ ศุภรัตน์อาภรณ์ (2544) “ความผูกพันต่อองค์การ : ศึกษากรณีฝ่ายปฏิบัติการคลังสินค้า บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)” กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุกานดา ศุภกฤติสันต์ (2540) “ลักษณะส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อมองค์การที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน กรณีศึกษาบริษัท เงินทุน ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- อนันต์ชัย คงจันทร์(2529 : 38-39) “ความผูกพันต่อองค์กร(Organization Commitment)”. วุฒิกรรม
ธุรกิจบริษัทค์ 34 (กันยายน) : 34-41.
- อัจฉรา อุณหเดชกุ (2549) “ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของเจ้าหน้าที่สำนักงานกรองแห่งชาติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีประจำสอนศาสตร์บัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
- อัปสร กรีอักษร (2546) “ความสัมพันธ์ระหว่างมิติของบุคลิกภาพทางอาชมณ์กับความผูกพันต่อองค์การของเภสัชกรขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ในกรุงเทพมหานคร ปัจุบันนี้ นนทบุรี สมุทรปราการ และพระนครศรีอยุธยา” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Becker,H.S . (1960) “Notes on the concept of commitment.” *American Journal of Sociology*. 66, 40-53.
- Cohen, A. (2003). *Organization Commitment Job Satisfaction and Quality of work life*. Massachusetts: University of Massachusetts.
- Cherrington, J.D. (1994) *Organization Behavior : The Management of Individual and Organization Performance*. Boston: Allyn and Bacon
- Grusky, Oscar. “Career Mobility and Organization Commitment.” *Administrative Science Quarterly*, 10 (December) : 488-503.
- Herberg, F.(1959). *The Motivation to work*. New York : John Wiley and Sons.

Hrebiniak, Lawrence G., and Alutto, Joseph A. (1972) "Personal and Role-Related Factors in the Development of Organization Commitment". *Administrative Science*. 17 December : 452-573

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

ประวัติย่อของผู้ประเมินแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ จุ้ยโต ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาทักษะ
จัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์บัณฑิต ศ.ศ.บ. (รัฐศาสตร์)
พบ.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์ เกียรตินิยมดี)
ค.ด.(อุดมศึกษา)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยรัตน์ ปราณี ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนนทบุรี
วุฒิการศึกษา กศ.บ. , นบ.
กศ.ม. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
กศ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร)

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ในหลักสูตรปริญญา

**รุ่งประสาสนศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้
เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนชื่อ ตามความเห็นของ
ท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้**

แบบสอบถามนี้มี 5 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านงาน

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบรรษัทศึกษา

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาล
คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลหรือความเห็นของท่าน
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ

1. ( ) หญิง

2. ( ) ชาย

2. อายุ

1. ( ) 21-30 ปี

2. ( ) 31-40 ปี

3. ( ) 41-50 ปี

4. ( ) 51-60 ปี

3. สถานภาพสมรส

1. ( ) โสด

2. ( ) สมรส

3. ( ) หม้าย / หย่า

4. ระดับการศึกษา

1. ( ) ประถมศึกษา

2. ( ) มัธยมศึกษา

3. ( ) อนุปริญญา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 4. ( ) ปริญญาตรี

5. ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

5. ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กรนี้

1. ( ) น้อยกว่า 1 ปี	2. ( ) 1-5 ปี
3. ( ) 6-10 ปี	4. ( ) 10 ปีขึ้นไป

6. ตำแหน่งงาน

1. ( ) พนักงานเทศบาลสามัญ ระดับ 1-3
2. ( ) พนักงานเทศบาลสามัญ ระดับ 4-6
3. ( ) พนักงานเทศบาลสามัญ ระดับ 7-9
4. ( ) พนักงานเทศบาลวิสามัญ
5. ( ) ลูกจ้างประจำ

7. สำนักหรือกองงานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

1. ( ) สำนักปลัดเทศบาล, ตรวจสอบภายใน	2. ( ) สำนักการคลัง
3. ( ) สำนักการช่าง	4. ( ) สำนักการสาธารณสุขฯ
5. ( ) สำนักการประปา	6. ( ) สำนักการศึกษา
7. ( ) กองวิชาการและแผนงาน	8. ( ) กองสวัสดิการสังคม

8. อัตราเงินเดือนที่ได้รับ (รวมกับเงินประจำตำแหน่ง, ค่าครองชีพ, เงินเพิ่มอื่นๆ)

1. ( ) น้อยกว่า 10,000 บาท	2. ( ) 10,001 – 25,000 บาท
3. ( ) 25,001 – 40,000 บาท	4. ( ) 40,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านงาน

รายการประเมิน	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
ปัจจัยด้านงาน (ความพอใจในงาน)				
9. ปริมาณงานที่ได้รับมีความเหมาะสมกับท่าน				
10. ท่านมีความชอบ/พึงพอใจกับงานที่ท่านปฏิบัติ				
11. ท่านมีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงาน				
12. ท่านพึงพอใจในสวัสดิการที่ได้รับ				
ปัจจัยด้านงาน (ความเข้าใจในงาน)				
13. งานที่ปฏิบัติมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับท่าน				
14. ท่านมีความเข้าใจในงานของท่าน				
15. ท่านสามารถทำงานได้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด				
ปัจจัยด้านงาน (ความชัดเจนของงาน)				
16. งานของท่านมีความชัดเจนเพียงใด				
17. ท่านมีโอกาสตัดสินใจในงานที่ปฏิบัติ				
18. งานที่ท่านทำมีการกำหนดเป้าหมายไว้ที่ชัดเจน				
ปัจจัยด้านงาน (ความสำคัญของงาน)				
19. งานที่ท่านทำมีความสำคัญต่อองค์กร				
20. งานที่ทำส่งเสริมการเรียนรู้ความรู้ให้กับท่าน				
21. งานที่ทำส่งเสริมเพิ่มเติมประสบการณ์ให้กับท่าน				

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร

รายการประเมิน	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร (การมีส่วนร่วม)				
22. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อนำไปปฏิบัติงาน				
23. ท่านได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ ความสามารถของท่าน				
24. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร				
25. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม กำหนดนโยบาย ขององค์กร				
ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร (การติดต่อสื่อสาร)				
26. ท่านได้รับมอบหมายงานในลักษณะว่างาน				
27. ท่านได้รับมอบหมายงานในลักษณะหนังสือ				
28. ท่านได้รับมอบหมายงานในลักษณะทางโทรศัพท์				
29. การติดต่อสื่อสารระหว่างสำนัก/กองงาน ต่างๆ ของท่านมีความรวดเร็ว				
30. เมื่อได้รับมอบหมายงานท่านสามารถซักถามงาน ได้รับคำอธิบายที่ชัดเจน				
ปัจจัยด้านบรรยายกาศองค์กร (ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา)				
31. ผู้บังคับบัญชาของท่านเข้ากับผู้ปฏิบัติงานได้ดีและ มีความเป็นกันเอง				
32. ผู้บังคับบัญชาของท่านรับฟังความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงาน				
33. เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชาของ ท่านยินดีที่จะให้คำแนะนำและช่วยเหลือท่าน				
34. ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับผู้บังคับบัญชาอยู่ใน ระดับดี				

รายการประเมิน	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
ปัจจัยด้านบรรยายการของค์กร (ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน)				
35. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อนำไปปฏิบัติงาน				
36. ท่านได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของท่าน				
37. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร				
38. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม กำหนดนโยบาย ขององค์กร				

ตอนที่ 4 คำถ้ามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาล

รายการประเมิน	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการได้รับการยอมรับ				
39. ท่านได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถจากผู้ปฏิบัติงาน				
40. ท่านรู้สึกว่าพนักงานอื่นๆ ในองค์กรให้เกียรติท่าน				
41. ท่านคิดว่าองค์กรให้ความสำคัญกับท่านเท่าเทียมกับเพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ				
42. องค์กรยอมรับว่าท่านมีส่วนร่วมอย่างมากในความสำเร็จขององค์กร				
43. องค์กรเห็นคุณค่าในผลงานของท่านที่ได้ใช้ความพยายามในการปฏิบัติ				
44. ท่านได้รับการชมเชยเมื่อทำนปฎิบัติงานได้ดี				
45. ท่านรู้สึกว่างานที่ได้รับมอบหมายมีความสำคัญต่องค์กร				
ด้านความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร				
46. ท่านคิดว่าองค์กรของท่านให้ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดคิวทักษะและกลยุทธ์ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับประชาชนได้				
47. ท่านมีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรแห่งนี้				
48. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในหน้าที่รับผิดชอบของท่านที่จะทำให้ท่านได้ปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กรของท่าน				
49. ท่านจะทำงานในองค์กรแห่งนี้จนเกษียณอายุไม่คิดที่จะลาออกจากองค์กร				

รายการประเมิน	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
50. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อมีคนกล่าวยกย่อง ชมเชย องค์กรของท่าน				
51. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร				
52. ท่านรู้สึกว่าท่านเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อองค์กร				
53. ท่านรู้สึกว่าท่านเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของ องค์กร				
ด้านโอกาสและความก้าวหน้าในงาน				
54. ท่านคิดว่าท่านได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการ ปฏิบัติงานทำให้ตนเองมีการพัฒนามากขึ้น				
55. ท่านคิดว่าการทำงานในองค์กรณี้ ทำให้ท่านได้เพิ่ม ทักษะในการปฏิบัติงาน				
56. ท่านคิดว่าองค์กรของท่านเปิดโอกาสให้พนักงาน ได้มีการอบรม/ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ				
57. องค์กรของท่านสนับสนุนให้ท่านพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน				
58. ท่านคิดว่าท่านมีโอกาสก้าวขึ้นสู่การเป็นผู้บริหาร ระดับสูง				
59. องค์กรของท่านเปิดโอกาสให้ท่านได้ใช้ความรู้ ความสามารถได้อย่างเต็มที่				
60. ท่านคิดว่าท่านได้ปฏิบัติงานในองค์กรที่ทำให้ท่าน ได้ก้าวหน้าในสายงานของท่าน				
61. องค์กรเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความสามารถได้ เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น				

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาล
ขอให้ท่านเสนอแนะแนวทางในการสร้างความผูกพันของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดครสวรรค์
ในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการติดต่อสื่อสาร

ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

ภาคผนวก ค

หนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล

ที่ ศธ 0522.17/ บวฯ

เทศบาลนนทบุรี
เลขที่... ๑๒๐/๒๕๕๐
วันที่... ๗/๑๐/๒๕๕๐
เวลา... ๑๐:๑๐

สาขาวิชาพัฒนาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

จำนวนผู้เข้าร่วม... ๖๘ คน
เที่ยว... ๗:๓๐ - ๑๔:๓๐
วันที่... ๗/๑๐/๒๕๕๐
เวลา... ๑๐:๑๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายปภิญญา นิธิสมบัติ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานเทศบาลนคร จังหวัดนนทบุรี” ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมา

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากท่านและบุคลากรในหน่วยงาน จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามรายละเอียดในแบบสอบถาม ของนักศึกษาแบบพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้า
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพัฒนาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๒,๘๑๘๔

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง สำนักปลัดเทศบาล

ที่ นางสาว๕๖๐๐๙/ ๒๔๗๘

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ข้อความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ເງື່ອນ ໜ້າວໜ້າງຈາກຮັກຢາຄວາມສົງບຣີບຮອຍແລະຄວາມນິ້ນກົງ

คุณหนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช ที่ กช ๐๕๒๒๑.๐๑ / ป๖๙๙

ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย นั้น

ดังวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๐ รุ่งเช้าวันเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ ๑๙๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องประชุมใหญ่ ชั้น ๑ สำนักงานเทศบาลเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ๗๗๐๐๐ ประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานเทศบาลเมืองพัทยา ได้เรียกประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน ประจำเดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๐ ให้มีการดำเนินการตามที่ได้กำหนดไว้ในวันนี้ ดังนี้

จึงเรียนมาโปรดน้ำเส่นอสูรบังคับบัญชาพิชารณาให้หนังงานเทศบาล และอุตสาหกรรม / วศ.
อนุเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เรียน หัวหน้าฝ่ายปกครอง เพื่อโปรดทราบ

শৈক্ষণিক পত্রিকা

26 NOV 1961

(นายวีรุณี เลิศชัยสุวรรณ)
ท่านนี้อาจทรงความสนใจเรื่องนี้อย่างมาก

หัวหน้างานรักษาความสงบเรียบร้อยและกิจกรรมทั่วไป

12 G.M. 255

(นายปภิญญา นิธิสมบัติ)

ເຈົ້າພັນຄງນາທະສິນ ۶

၁၃၅

81

ก. วันที่ ๒๕๕๐

12 S.H. 2550

95

65 66

17 S.A.

— 1 —

(ນາງສູຕິພຣ ບຸດູເຈົ້າວະບາດ)

ପ୍ରକାଶନ ମେତ୍ରି

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายปัญญา นิธิสมบัติ
วัน เดือน ปีเกิด	17 เมษายน 2523
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช 2546
สถานที่ทำงาน	เทศบาลนคร จังหวัดนครสวรรค์
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานเทศกิจ 4